ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 62.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 3-го Августа. — 1837 — *Wilno. Wtorek. 3-go Sierpnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 27-го Іюля.

11-го Іюля, въ Воскресенье, Его Императорское Высочество Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, по отслушаніи Божественной Литургіи, въ половинѣ десятаго часа утра оставилъ Тулу, и по проѣздѣ чрезъ городъ Алексинъ, въ пять часовъ по полудни прибылъ въ Калугу. Немедленно по прибытіи Его Высочества, имѣли счастіе представляться Августѣйшему Путешественнику Калужскій Гражданскій Губернаторъ, Губернскій Предводитель Дворянства и другіе почетнѣйшія лица. Тогда же принесено было отъ лица Калужскаго дворянства и купечества всеподданнѣйшее приглашеніе на балъ, который Его Высочество и благоволилъ почтить своимъ посѣщеніемъ того же вечера.

12-го числа, Государь Наслѣдникъ удостоивши принять губернскихъ чиновниковъ, и дворянство и почетнѣйшее духовенство и купечество, присутствовалъ при разводѣ Калужскаго внутренняго гарнизоннаго баталіона; послѣ чего изволилъ обозрѣвать заведенія Приказа Общественнаго Призрѣнія, Калужскій артиллерійскій паркъ, подвижный паркъ 6-го Пѣхотнаго Корпуса и тюремный замокъ, и посѣтилъ Губернскую Гимназію и выставку мануфактурныхъ и естественныхъ произведеній.

Въ семъ часовъ вечера, Его Высочество ѣздилъ за городъ въ Лаврентьевскій Монастырь, служащій мѣстомъ пребыванія Калужскаго Епископа.

13-го числа, Государь Цесаревичъ, въ восемь часовъ утра, выѣхалъ изъ Калуги и продолжалъ шествіе по тракту на Смоленскъ; въ семь часовъ вечера прибылъ въ Вязьму, гдѣ осмотрѣвши окрестныя поля, ознаменованныя достопамятными военными событіями въ 1812 году, изволилъ расположиться на ночлегъ.

14-го числа, помолившись въ церкви Аркадьевской женской обители, Государь Наслѣдникъ, въ семь часовъ утра, выѣхалъ изъ Вязьмы, въ часъ по полудни обозрѣлъ Дорогобужъ, во время проѣзда чрезъ оный, въ 13-ти верстахъ отъ него, по дорогѣ, остановилъ вниманіе свое на позиціи при селѣ Усвятьѣ. На станціи Бредихино Его Высочество встрѣченъ былъ Генералъ-Губернаторомъ Генералъ-Адъютантомъ *Дьяковымъ*; въ двѣнадцати верстахъ предъ Смоленскомъ, Государь Великій Князь изволилъ сѣсть верхомъ, и въ сопровожденіи Генералъ-Губернатора и своей свиты осматривалъ поле сраженія при Любинѣ, и по совершеніи сего осмотра, безостановочно продолжалъ путь до Смоленска, куда прибылъ въ девять часовъ вечера, и помолившись въ великолѣпномъ соборномъ храмѣ Смоленскія Божія Матери Одигитріи, расположился въ отведенномъ для Его Высочества домѣ Дворянскаго Собранія.

15-го числа, Государь Цесаревичъ, удостоивши принять губернскихъ чиновъ, дворянство и почетнѣйшее духовенство и купечество и помолившись въ церкви Смоленскія Божія Матери надъ Днѣпровскими воротами, изволилъ быть у развода и обозрѣвать древнія стѣны и валъ, военный госпиталь, Гимназію, У-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 27-go Lipca.

Dnia 11 go Lipca, w Niedzielę, Jego Cesarska Wysokość Następca Cesarzewicz Jego Mość, po wysłuchaniu Mszy Świętey, o pół do dziesiątey zrana, opuścił Tułę i, przejechawszy miasto Alexin, o godzinie piątey z południa przybył do Kaługi. Wkrótce po przybyciu Jego Wysokości, mieli szczęście przedstawiać się Nayjaśnieyszemu Podróżnemu Kałuski Cywilny Gubernator Gubernialny Marszałek Dworzaństwa i inne znacznieysze Osoby. W tymże czasie od Kałuskiego Dworzaństwa i Kupiectwa podane było nayuniżeńsze zaproszenie na bal, który Jego Wysokość raczył uszczęśliwić swą bytnością tegoż wieczora.

Dnia 12-go, Następca Cesarzewicz, zaszczyciwszy przyjęciem Urzędnikow Gubernialnych, Dworzaństwo, znakomitsze Duchowieństwo i Kupiectwo, był obecnym na zmianie straży Kałuskiego wewnętrznego batalionu Garnizonowego; poczém raczył oglądać zakłady Urzędu Powszechnego Opatrzenia, Kałuski park Artyllery, ruchomy park 6-go Korpusu pieszego i zamek Turemny, tudzież odwiedził Gubernialne Gimnazyum i wystawę produktow rękodzielniczych i naturalnych.

O godzinie 7-ey wieczorem Jego Wysokość jezdził za miasto do Monasteru Sw. Wawrzyńca, który służy za mieysce pobytu Biskupa Kałuskiego.

Dnia 13 go, Cesarzewicz Jego Mość, o godzinie 8-ey zrana, wyjechał z Kaługi, i dalszą podróż odbywał traktem do Smoleńska; o godzinie 7-ey wieczorem, przybył do Wiazmy, gdzie, po obeyrzeniu pól okolicznych, oznamionowanych pamiętnemi wypadkami woyny w roku 1812, raczył rozłożyć się na nocleg.

Dnia 14-go, po złożeniu modłow w cerkwi Arkadyewskiego klasztoru Panien, Cesarzewicz Następca o godzinie 7-ey zrana, wyjechał z Wiazmy, o pierwszey z południa obeyrzał Dorohobuż, podczas swojego przejazdu przez to miasto, i o trzynaście wiorst od niego w drodze, zwrócił swą uwagę na pozycye przy wsi Uświacie. Na stacyi Bredichino Jego Wysokość był spotkany przez Jenerał-Gubernatora Jenerał Adjutanta *Diakowa*; o dwanaście wiorst przed Smoleńskiem, Wielki Xiąże raczył siąśdź na koń, i w towarzystwie Jenerał-Gubernatora i swojego orszaku oglądał pole bitwy pod Lubinem, a po tém obeyrzeniu odbywał swą podróż bez zatrzymania się do Smoleńska, dokąd przybył o godzinie dziewiątey wieczorem, i po złożeniu modłow w spaniałey świątyni Smoleńskiey Nayświętszey Panny Przewodniczki i Opiekunki Podróżnych, rozłożył się w przygotowanym dla Jego Wysokości domu Dworzańskiego zgromadzenia.

Dnia 15 go, Cesarzewicz Jego Mość, zaszczyciwszy przyjęciem Urzędnikow Gubernialnych, Dworzaństwo oraz znakomitsze Duchowieństwo i Kupiectwo, i po złożeniu modłow w cerkwi Nayświętszey Boga Rodzicy Smoleńskiey nad bramą Dnieprowską, raczył znaydować się na zmianie straży i oglądać starożytne mury i wał,

чилище дѣтей канцелярскихъ служителей, баталіонъ военныхъ кантонистовъ и тюремный замокъ, и съ особеннымъ вниманіемъ разсматривалъ выставку мануфактурныхъ и естественныхъ произведеній. Послѣ обѣда, Государь Великій Князь изволилъ ходить по тѣмъ частямъ городоваго вала, на которыя направлены были главныя нападенія Французовъ, и еще разъ заходить въ соборъ, чтобъ обозрѣть оный съ большимъ вниманіемъ. Вечеромъ Его Высочество присутствовалъ на балѣ, данномъ дворянствомъ.

16-го числа, Государь Наслѣдникъ, въ десять часовъ утра, отправился по тракту на городъ Красный, и разсматривалъ всѣ позиціи 1812 года на разстояніи отъ Корытни до Краснаго, и въ семь часовъ вечера изволилъ обратно прибыть въ Смоленскъ. Вечеромъ, при стеченіи многочисленной публики, Его Высочество прогуливался въ городскомъ саду, называемомъ Блонье. Во всѣ три вечера пребыванія Великаго Князя въ Смоленскѣ, городъ былъ великолѣпно иллюминованъ. (*С. П.*)

— Высочайшимъ Приказомъ отъ 13 Іюля, назначаются: Командующими резервными дивизіями. Командиръ 2-й бригады 15-й Пѣхотной дивизіи, Генералъ-Маіоръ *Романовичъ 1-й*, 2-го Пѣхотнаго Корпуса. Командиръ 2-й бригады 2-й Пѣхотной дивизіи, Генералъ-Маіоръ *Анненковъ 2-й*, 5 го Пѣхотнаго Корпуса,— оба съ состояніемъ по Арміи. Командирами бригадъ. Состоящій по Арміи Генералъ-Маіоръ Князь *Волконскій 2-й*, 2-й бригады 2-й Пѣхотной дивизіи. Состоящій по Арміи Генералъ-Маіоръ *Ахлестышевъ*, 2-й бригады 15-й Пѣхотной дивизіи.

— За выслугу узаконенныхъ сроковъ, при усердномъ и безпорочномъ отправленіи своихъ должностей, слѣдующіе чиновники (въ числѣ прочихъ) Всемилостивѣйше пожалованы: Коллежскіе Совѣтники: Виленской Медико-Хиругической Академіи Ординарные Профессоры: Докторъ Медицины и Хирургіи Константинъ *Порціанко* и Докторъ Медицины Иванъ *Беркманъ*, въ Статскіе Совѣтники; — чиновникъ особыхъ порученій, Надворный Совѣтникъ, Камергеръ Викентій *Пелчинскій* въ Коллежскіе Совѣтники,— Виленской Медико-Хирургической Академіи Бухгалтеръ, Титуляный Совѣтникъ Яковъ *Каленкевичъ*, въ Коллежскіе Ассессоры.

—Новгородскаго Графа *Аракчеева* Кадетскаго Корпуса Баталіонному Командиру, Полковнику *Струмиллѣ*, Всемилостивѣйше пожалованы въ вѣчное и потомственное владѣніе двѣ тысячи десятинъ земли.

— На пароходѣ *Наслѣдникъ* прибыли изъ Травемюнде въ здѣшнюю столицу Его Свѣтлость Герцогъ *Бернгардъ* Саксенъ-Веймарскій съ сыномъ, Принцемъ *Вильгельмомъ*, и Генералъ-Адъютантъ Графъ *Орловъ*. (*С. П.*)

Каменецъ-Подольскъ.

25-го Іюня настоящаго года, день рожденія Всеавгустѣйшаго Монарха нашего, этотъ день торжественный для цѣлой Россіи, ознаменованъ былъ для Каменца-Подольскаго особеннымъ торжествомъ по случаю заложенія зданія Подольской Губернской Гимназіи.

Господинъ Попечитель Кіевскаго Учебнаго Округа Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *фонъ Брадке*, по переводѣ Подольской Губернской Гимназіи, изъ мѣста прежняго ея существованія— Уѣзднаго города Винницы, въ Каменецъ-Подольскій, видя неудобство помѣщенія оной въ зданіи бывшаго здѣсь Уѣзднаго Училища, ходатайствовалъ о возведеніи новаго зданія для ней вмѣстѣ съ благороднымъ на 64 человѣка Пансіономъ, на счетъ процентовъ отъ капитала, составившагося изъ разновременныхъ пожертвованій Дворянства Подольской Губерніи. Въ 10 день Іюля 1836 года послѣдовало Высочайшее Его Императорскаго Величества соизволеніе на постройку 3 этажнаго Каменецъ-Подольской Гимназіи зданія; производство строенія возложено на особую Временную Строительную Коммиссію, составленную изъ Почетнаго Попечителя, Директора, Инспектора, одного Старшаго Учителя Гимназіи и Архитектора, подъ непосредственнымъ руководствомъ Г. Попечителя Округа.— Предположенное такимъ образомъ зданіе нынѣ 25 Іюня было къ общей радости заложено.— Закладка происходила слѣдующимъ образомъ:

По отправленіи Божественной Литургіи и молебствія о здравіи и благоденствіи Его Императорскаго Величества и всего Августѣйшаго Дома въ здѣшнемъ Кафедральномъ соборѣ, Преосвященнымъ *Евгеніемъ* Викаріемъ Подольской Епархіи, всѣ бывшіе въ церкви отправились къ мѣсту заложенія Гимназіи.— Процессія открыта была учениками Гимназіи, шедшими по сторонамъ пути, впереди крестнаго хода несены были цеховыя знамена, хоругви и кресты, за которыми слѣдовалъ Преосвященный *Евгеній* съ Почетнѣйшимъ Духовенствомъ, сопровождаемый

szpital woyskowy, gimnazyum, szkołę dzieci kancellaryynych służących, batalion kantonistów woyskowych i zamek turemny, ze szczególną uwagą obeyrzał wystawę płodow rękodzielniczych i naturalnych. Po obiedzie Wielki Xiąże Jego Mość raczył chodzić po tych częściach mieskiego wału, na które skierowane były główne uderzenia Francnzów, i jeszcze raz zachodzić do soboru, dla obeyrzenia go z pilną uwagą. Wieczorem, Jego Wysokość był obecnym na balu, przez Dworzaństwo danym.

Dnia 16 go, Cesarzewicz Jego Mość, o godzinie dziesiątey zrana, wyjechał traktem na miasto Kraśne, i oglądał wszystkie pozycye 1812 roku na przestrzenie od Korytni do Kraśnego, a o godzinie siódmey wieczorem raczył na powrót przybydź do Smoleńska. Wieczorem wśród napływu liczney publiczności, Jego Wysokość przechadzał się po mieskim ogrodzie, nazywanym Błonie. Przez całe trzy wieczory pobytu Wielkiego Xiążęcia w Smoleńsku, miasto było spaniale oświecone.

— Przez Naywyższy Rozkaz dzienny, pod dniem 13 Lipca, naznaczeni: dowodzącemi dywizyami odwodowemi: Dowódca 2-ey brygady 15-ey dywizyi pieszey, Jenerał-Major *Romanowicz* 1-szy, 2-go korpusu piechoty. Dowódca 2-ey brygady 2-ey dywizyi pieszey, Jenerał-Major *Annenkow 2-gi*, 5-go korpusu piechoty, — Oba z liczeniem się w Armii. Dowódcami brygad, liczący się w armii Jenerał-Major Xiąże *Wołkoński* 2 *gi*, 2-ey brygady 2-ey dywizyi pieszey; liczącysię w armii Jenerał-Major *Achlestyszew*, 2-ey brygady 15-ey dywizyi pieszey.

— Za wysługę lat, obok gorliwego i nienagannego pełnienia obowiązków, następni urzędnicy, (w liczbie innych) podniesieni zostali do rangi Radzcy Stanu: Radzcy Kollegialni: Professorowie zwyczayni Wileńskiey Medyko-Chirurgiczney Akademii: Doktor Medycyny i Chirurgii Konstanty *Porcyanko* i Doktor Medycyny Jan *Bärckmann*; — Radźcy Kollegialnego: urzędnik do szczególnych poleceń Ministeryum Skarbu, Radźca Dworu, Szambelan Wincenty *Pełczyński*; — Assessora Kollegialnego: Buchhalter Wileńskiey Medyko-Chirurgiczney Akademii, Radźca Honorowy Jakób *Kalenkiewicz*. (*T. P.*)

— Nowgorodzkiego korpusu kadetow Hrabiego *Arakczejewa*, Półkownikowi dowódcy batalionowemu *Strumiłle*, Nayłaskawiey darowano na wieczne i potomne posiadanie dwa tysiące dziesięcin ziemi. (*P.P.*)

— Na statku parowym *Następca* przybyli z Trawemünde do stolicy tuteyszey, Jaśnie Oświecony Xiąże *Bernard* Sasko-Weymarski z synem, Xięciem *Wilhelmem*, i Jenerał-Adjutant Hrabia *Orłow*. (*P.P.*)

Kamieniec Podolski.

25 go Czerwca ter. roku, dzień urodzin Nayjaśnieyszego Monarchy naszego, dzień uroczysty dla całey Rossyi, oznamionowany został dla Kamieńca Podolsk. szczególną uroczystością z powodu założenia budowy Podolskiego Gubernialnego Gimnazyum.

Pan Kurator Kijowskiego Naukowego Wydziału Rzeczywisty Radźca Stanu *von Bradke*, po przeniesieniu Podolskiego Gubernialnego Gimnazyum, z pierwszego mieysca jego bytu w Powiatowém mieście Winnicy, do Kamieńca Podolskiego, widząc niedogodność pomieszczenia go w zabudowaniu byłey tuteyszey Powiatowey Szkoły, starał się o wzniesienie nowego dlań zabudowania razem ze Szlachetnym na 64 osoby pensyonem, na rachunek procentow od Kapitału, złożonego z różno-czasowych ofiar dworzaństwa gubernii Podolskiey. Dnia 10-go Lipca 1836-go roku nastało Naywyższe Jego Cesarskiey Mości zezwolenie na wybudowanie trzech piątrowego gmachu dla Kamieniecko Podolskiego Gimnazyum; uskutecznienie budowy poruczone szczególney czasowey Budowniczey Kommissyi, złożoney z honorowego Kuratora, Dyrektora, Inspektora, jednego starszego Gimnazyalnego Nauczyciela i Architekta, pod bezpośredniém przewodnictwem P. Kuratora wydziału. Zamierzona takim sposobem budowa 25 Czerwca z powszechną radością założona została; założenie odbywało się następującym sposobem:

Po odprawieniu Mszy Swiętey i nabożeństwa za zdrowie i dni szczęśliwe Jego Cesarskiey Mości i całego Nayjaśnieyszego Domu w tuteyszym Katedralnym Soborze, przez Przewielebnego Eugeniusza Wikarego Podolskiey Dyecezyi, wszyscy obecni w Cerkwi udali się na mieysce założenia Gimnazyum. Processyą zaczynali uczniowie Gimnazyum, którzy szli po bokach ulicy. Przed processyą niesione były znamiona cechowe, chorągwie i krzyże, za któremi postępował Przewielebny Eugeniusz ze znakomitszém Duchowieństwem w towarzystwie P. Cywilnego Gubernatora *Łaszkarewa* i urzę-

Г. Гражданскимъ Губернаторомъ *Лашкаревымъ* и Чиновниками. Торжественное шествіе сопутствуемо было многочисленнымъ стеченіемъ народа. По прибытіи на предназначенное мѣсто, для того времени украшенное приличнымъ образомъ, совершено обычное молебствіе съ водоосвященіемъ, по окончаніи коего поднесена была Членами Временной Строительной Коммиссіи для окропленія святою водою мѣдная доска, назначенная для заложенія въ основаніе зданія, и прочитана Директоромъ Гимназіи вслухъ всѣхъ предстоявшихъ вырѣзанная на ней слѣдующая надпись:

„Въ благополучное царствованіе Его Императорскаго Величества Государя Императора НИКОЛАЯ I-го.

Во время Министра Народнаго Просвѣщенія Тайнаго Совѣтника Сергія Семеновича *Уварова*.

Во время Попечителя Кіевскаго Учебнаго Округа Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника Егора Федоровича *фонъ Брадке*.

Заложено сіе зданіе для Каменецъ-Подолькой Губернской Гимназіи

25-го Іюля 1837 года.

Потомъ Преосвященный *Евгеній* вмѣстѣ съ Ректоромъ Семинаріи Архимандритомъ *Наванаиломъ*, и Его Превосходительство Г. Гражданскій Губернаторъ *Лашкаревъ*, въ сопровожденіи Почетнаго Попечителя Гимназіи *Комара*, Членовъ Строительной Коммиссіи и Губернскаго Архитектора, спустились по лѣсницѣ въ глубину фундамента и положили тамъ на правомъ углу предположеннаго зданія, основные камни, а Члены Строительной Коммиссіи вложили приготовленную доску въ нарочно для нее высѣченный угольный камень.

Въ продолженіи сего времени, когда освящались рвы фундамента, когда много-численные ряды предстоявшихъ окружали какъ бы стеною будущее зданіе и восхищались столь рѣдкимъ зрѣлищемъ, хоръ пѣвчихъ услаждалъ слухъ и сердца Концертомъ Г. *Бортнянскаго*, *Кто Богъ Велій яко Богъ Нашъ*, здѣшній Католическій Епископъ Маститый Старецъ съ почетнымъ своимъ духовенствомъ также находился присовершеніи торжественнаго дѣйствія— По возвращеніи особъ производившихъ закладку на прежнее мѣсто водоосвященія, Законоучитель Гимназіи Протоіерей *Гогоцкій* произнесъ приличную торжеству рѣчь.— Въ заключеніе же всего священнаго дѣйствія, провозглашено было *многолѣтіе* Его Императорскому Величеству и Августѣйшей Его Фамиліи.

Почетный Попечитель Гимназіи отставной Гвардіи Штабъ Ротмистръ *Комаръ*, желая особеннымъ образомъ ознаменовать этотъ торжественный случай— далъ обѣдъ для высшихъ особъ Духовенства, Гражданскихъ Чиновниковъ и Дворянства. Для сего избрана была обширная зала въ домѣ Дворянскаго собранія. Въ продолженіи обѣда, длившагося болѣе двухъ часовъ, провозглашенъ былъ Г. Гражданскимъ Губернаторомъ *Лашкаревымъ* прежде всего тостъ за здравіе Его Императорскаго Величества и Всего Августѣйшаго Дома; въ тоже мгновеніе присутствовавшіе встали съ глубокимъ благоговѣніемъ, а музыка грѣмѣвшая въ продолженіи стола, заиграла: *Боже Царя храни...*— Боже Царя храни, каждый изъ гостей вторилъ во глубинѣ своего сердца; потомъ предложены были тосты за здравіе благодѣтельныхъ Начальниковъ, которые по мановенію обожаемаго Монарха споспѣшествовали желанному началу сего дѣла. Вскорѣ послѣ сего раздавшаяся на бульварѣ музыка, привлекла туда избранное общество; бульваръ Каменецъ-Подольской столькоже прекрасный по своему естественному положенію, какъ и по искуству украшенія, сдѣлался еще прекраснѣе, когда вечеромъ былъ иллюминованъ, когда вензель Государя Императора съ блестящею надъ нимъ короною запылалъ разноцвѣтными огнями, обольщая всѣхъ зрителей мыслію, что между ними присутствуетъ самый виновникъ торжества.

Такъ начинаетъ исполняться желаніе Правительства и вмѣстѣ всѣхъ жителей Подольской Губерніи, видѣть въ Губернскомъ городѣ зданіе соотвѣтствующее достоинству Губернской Гимназіи.

dników. Uroczystey processyi towarzyszyło mnogie zebranie ludu; po przybyciu na mieysce, i na czas ten stosownie przyozdobione, odbyło się zwyczayne nabożeństwo z poświęceniem, po zakończeniu którego przyniesiona była przez Członków czasowey budowniczey Kommissyi dla pokropienia święconą wodą mosiężna tablica, przeznaczona do włożenia w fundamentach budowy, i przeczytany głośno przez Dyrektora Gimnazyum w obecności całego zgromadzenia wyrżnięty na niey następujący napis:

„Za szczęśliwego panowania Nayjaśnieyszego Cesarza Jego Mości MIKOŁAJA I-go.

Za czasow Ministra Narodowego Oświecenia Taynego Radźcy Sergiusza Siemionowicza Uwarowa.

Za czasow Kuratora Kijowskiego Naukowego Okręgu Rzeczywistego Radźcy Stanu Grzegorza Fiedorowicza *von Bradke*.

Założona ta budowa dla Ka mieniecko-Podolskiego Gubernialnego Gimnazyum.

25-go Czerwca 1837 roku."

Potém Przewielebny Eugeniusz wespół z Rektorem Seminaryum Archimandrytą *Natanaelem* i JW. P. Cywilny Gubernator *Łaszkarew*, w towarzystwie Honorowego Kuratora Gymnazyum *Komara*, Członków Budowniczey Kommissyi i Gubernialnego Architekta, zeszli po drabinie do fundamentow i złożyli tam w prawym węgle założoney budowy węgielne kamienie, a Członkowie Budowniczey Kommissyi włożyli przygotowaną tablicę do umyślnie na to wydrążonego Kamienia węgielnego.

W przeciągu tego czasu, kiedy się poświęcały rowy fundamentow, kiedy liczne rzędy obecnych otaczały jakby ścianą przyszłą budowę i zachwycały się tak rzadkim widokiem, chor śpiewakow zachwycał słuch i serce śpiewaniem Koncertu P. Bortniańskiego, *Który Bóg Wielki jako nasz*. Tuteyszy Rzymsko-Katolicki Biskup Sędziwy Starzec ze znakomitszém swojém Duchowieństwem także się znaydował przy obchodzie uroczystego aktu. Za powrótem osob, które wykonywały założenie, na uprzednie mieysce poświęcenia, Nauczyciel Religii Protojerey *Gogocki* miał stosowną do obchodu mowę. Na zamknięcie zaś zupełnego Swiętego aktu, zaintonowano *mnogie lata* dla Jego Cesarskiey Mości i Nayjaśnieyszey Jego Familii.

Honorowy Kurator Gimnazyum odstawny Gwardyi Sztabs-Rotmistrz *Komar*, chcąc szczególnym sposobem oznaczyć to uroczyste zdarzenie, dał obiad dla wyższych Osób Duchowieństwa, Cywilnych Urzędnikow i Dworzaństwa. Do tego obrana była obszerna sala w domu Dworzańskiego zebrania. W czasie obiadu, trwającego przeszło dwie godziny, naypierwiey wniesiony był przez P. Cywilnego Gubernatora *Łaszkarewa* toast za zdrowie Jego Cesarskiey Mości i całego Nayjaśnieyszego Domu, w tey chwili obecni stali z głębokiém uszanowaniem, a muzyka brzmiąca w czasie obiadu, zagrała: *Boże zachoway Króla...*— Boże zachoway Króla, każdy z gości powtarzał w głębi swojego serca, potém spełniono toasty za zdrowie dobroczynnych Naczelników, którzy z woli ubóstwianego Monarchy dopomagali pożądanemu rozpoczęciu tego dzieła. Wkrótce potém rozlegająca się na bulwarze muzyka, ściągnęła tam zebrane towarzystwo. Bulwar Kamieniecko-Podolski, równie piękny ze swego naturalnego położenia, jak i ze sztucznego przyozdobienia, stał się jeszcze pięknieyszym, kiedy cyfra Cesarza Jegomości ze świetną nad nią koroną zajaśniała różno-barwnemi ogniami, łudząc wszystkich widzow myślą, że między niemi jest obecnym sam solenizant uroczystości.

Tak zaczyna się spełniać życzenie Rządu i razem wszystkich mieszkańców Podolskiey Gubernii, oglądania w gubernialném mieście budowy, odpowiadającey godności Gubernialnego Gimnazyum.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Позенъ, 15-го Іюля.

Здѣшняя газета сообщаетъ извѣстіе о многихъ пожарахъ, случившихся прошедшаго мѣсяца въ нашемъ Княжествѣ.

— Въ нѣсколькихъ городахъ составились новыя общества, имѣющія цѣлію доставлять одежду нищимъ дѣтямъ; между прочими еврейское общество въ Лешнѣ, снабдило одеждою 25 дѣтей бѣдныхъ посѣщающихъ училище. (*G. C.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Poznań, 15 Lipca.

Gazeta tuteysza donosi o dosyć licznych pogorzelach, zdarzonych zeszłego miesiąca w naszém Xięztwie.

— Po kilku miastach zawiązały się nowe towarzystwa w celu przyozdziewania ubogich dzieci; między innemi gmina żydowska w Lesznie, opatrzyła w odzież 25 biednych do szkoły uczęszczających dzieci. (*G. C.*)

Австрія.

Вѣна, 25-го Іюля.

По извѣстіямъ изъ Ишля, отъ 23 Іюля, Ихъ Вел. Императоръ и Императрица наслаждаются вожделенвымъ здоровьемъ. — 21 ч. Ихъ Импер. ВВ. осматривали тамъ благотворительностью Ея Импер. Высочества Эрцъ-Герцогини *Софіи*, основанную шерстяную прядильню и училища шитья и вязанья для дѣвицъ, въ свободные часы, равно къ нимъ принадлежащую, Надворнымъ Совѣтникомъ Докторомъ *Виреромъ* учрежденную и содержимую прядильню для тѣхъ дѣвицъ, которыя уже оставили училище, гдѣ Ихъ Велич. изволили пробыть цѣлой часъ и потомъ нѣсколько прогуливались — Ненастная погода не дозволила до сихъ поръ Ихъ Им. ВВ. предпринимать дальнѣйшихъ поѣздокъ въ окрестностяхъ Ишля. (*A. P. S. Z.*)

Франція.

Парижъ, 26-го Іюля.

Принцъ *Жоанвильскій* тотчасъ послѣ Іюльскихъ празднествъ отправится въ Тулонъ на кораблѣ *Геркулесъ.* Онъ вѣроятно пробудетъ 6 мѣсяцевъ въ отсутствіи.

— Ожидаемыя назначенія и перемѣны по Префектурамъ, помѣщены въ сегодняшнемъ *Монитерѣ.*

— Министерская вечерняя газета заключаетъ слѣдующее: „Извѣстіе объ умерщвленіи *Абдель-Кадера* изъ Тулонскихъ журналовъ, перепечатанное во многихъ здѣшнихъ газетахъ, донынѣ еще не подтвердилось. Правительство не получило о томъ никакихъ извѣстій.“

— Вчера отъ 7 до 8 молодыхъ врачей, находившихся при здѣшнихъ гошпиталяхъ, отправились въ Неаполь и въ Палермо, помогать заболѣвшимъ тамъ холерою.

— Испанскій Генералъ *Эспеха*, прибывшій за нѣсколько дней въ Парижъ, вчера имѣлъ продолжительное совѣщаніе съ Г. *Моле* и Графомъ *Кампусано.* Говорятъ, что Г. *Эспеха* имѣетъ порученіе набрать солдатъ для новаго иностраннаго легіона, о сформированіи котораго непрестанно думаютъ.

— Правительство сегодня получило слѣдующія телеграфическія депеши: „*Бордо 24 Іюля.* Рапортъ Ген. *Ораа* отъ 16 ч. утромъ полагаетъ уронъ со стороны непріятеля въ сраженіи 15 ч. болѣе чѣмъ на 1,000 человѣкъ, въ томъ числѣ 400 плѣнныхъ, множество дезертеровъ, 45 фургоновъ съ аммуниціею, много оружія и военныхъ снарядовъ. О пути избранномъ *Донъ-Карлосомъ*, ничего вѣрнаго не извѣстно.“ — „*Байонна 23 Іюля.* По оффиціальному извѣстію опубликованному 20 ч. въ Сарагоссѣ, *Ораа* напалъ на Карлистовъ 17 ч. при Ампіасѣ и отнялъ у нихъ Хиву. Губернаторъ Теруэля доноситъ о прибытіи 300 раненыхъ, и говоритъ, что сраженіе до ночи продолжалось и непрекратилось еще 18 ч. Сего же числа *Яурегви* напалъ на баталіонъ Карлистовъ при Гумани и убилъ около 100 человѣкъ. Карлисты въ Наваррѣ отступили въ Ульзамскую долину.“ — „*Байонна 24 Іюля.* 20 ч. девять Карлистскихъ баталіоновъ и 5 эскадроновъ подъ начальствомъ *Заркатегви* и *Эліо*, между Гаро и Мирандою переправились чрезъ Эбро. Изданная 19 ч. проклямація извѣщаетъ, что это движеніе имѣетъ цѣлію содѣйствовать походу *Донъ-Карлоса* на Мадритъ.“ — „*Байонна 24 Іюля, въ 6½ часовъ вечера.* Оффиціальное донесеніе *Ораа* опубликовано въ Мадритѣ. Онъ показываетъ уронъ со стороны непріятеля въ 1,000 человѣкъ, въ томъ числѣ 200 плѣнными, самъ же лишился 400 чел. *Эспартеро* будто 19 числа вошелъ въ Куэнсу.“ — „*Перпиньянъ 24 Іюля вечеромъ.* Пишутъ изъ Барцелоны отъ 21 ч. что Баронъ *Мееръ* на пути съ конвоемъ въ Пратъ де Леузанъ не смотря на повторяемыя нападенія вдвое превосходящихъ числомъ непріятельскихъ войскъ, счастливо опять достигъ Манрезы. Риполль былъ настигнутъ *Урбистондо*; 23 ч. сильный огонь слышенъ былъ при этомъ городѣ.“ — *Journal des Débats* по поводу этихъ депешей дѣлаетъ замѣчанія: „Переправа новой дивизіи Карлистскихъ войскъ чрезъ Эбро еще больше затрудняетъ военныя дѣйствія растянутыя на столь обширномъ пространствѣ. Генералъ *Эспартеро*, достигнувшій Куэнсы для прикрытія Мадрита и нападенія на *Донъ-Карлоса* спереди, тогда какъ другія войска изъ Валенціи, угрожаютъ ему сзади, *Эспартеро*, говоримъ мы, будетъ принужденъ сдѣлать движеніе въ противуположномъ направленіи, чтобы прикрыть линію Дуэро. *Ораа*, который тогда не будетъ въ возможности полагаться на содѣйствіе *Эспартера*, по необходимости долженъ будетъ ограничиться слѣдованіемъ за *Донъ-Карлосомъ*, какъ слѣдовалъ за Генераломъ *Гомецомъ.* Съ другой стороны Нижняя Арагонія и Королевство Валенція, не защищаемыя болѣе войскомъ *Ораа*, будутъ подвержены нападеніямъ

Austrya.

Wiedeń, dnia 25 Lipca.

Podług wiadomości z Ischl pod 23 Lipca, Cesarstwo Ich Mość Cesarz i Cesarzowa cieszą się naylepszém zdrowiem.— D. 21 Ich Cesar. Moście oglądali założoną tam dobroczynnością Jey Cesar. Wys. Arcy-Xiężny *Zofii* przędzarnię wełny, oraz szkołę szycia i roboty dzianey dla małych dziewcząt, w godzinach wolnych, również połączony z tym, a założony i utrzymywany przez Radźcę Dworu Dr. *Wirer* zakład przędzalny dla tych młodych dziewcząt, które już wyszły ze szkoły, gdzie, zabawiwszy godzinę udali się na przejażdżkę.—Zła pogoda dotąd przeszkadza Ich Cesar. Mościom przedsiębrać dalszych przejażdżek w okolicach Ischl. (*A. P. S. Z.*)

Francya.

Paryż, dnia 26 Lipca.

Xiąże *Joinville* wkrótce po uroczystościach Lipcowych uda się do Tulonu na okręcie *Herkules.* Nieobecność jego trwać ma 6 miesięcy.

— *Monitor* udziela dzisia oczekiwane mianowania i zmiany w Prefekturach.

— Ministeryalny dziennik wieczorny zawiera co następuje: „Wiadomość o zamordowaniu *Abdel-Kadera*, która przeszła z dzienników Tulońskich do różmaitych tuteyszych gazet, dotąd niepotwierdziła się. Rząd również nie otrzymał o tém żadnego doniesienia.”

— Wczora 7 do 8 młodych lekarzy, którzy byli przy tuteyszych szpitalach, udali się do Neapolu i Palermy, dla leczenia tam cholerycznych.

— Jenerał Hiszpański *Espeja*, który przed kilku dniami przybył do Paryża, wczora miał długą konferencyą z P. *Molé* i Hrabią *Campuzano.* Mówią, że Panu *Espeja* polecono zawerbowanie nowey legii zagraniczney, o którey organizacyi ciągle jeszcze myślą.

— Następujące depesze doszły dziś do Rządu: 1) „*Z Bordeaux, 24 Lipca.* Raport Jenerała *Oraa* z dnia 16, podaje stratę nieprzyjacielską w bitwie dnia poprzedzającego stoczoney, przeszło na 1000 ludzi, między któremi 400 jeńców, wielka liczba zbiegów, 45 wozów amunicyynych, niemało broni i sprzętów wojennych. Dokąd się udał *Don Karlos*, nic nie wiadomo.”— 2) „*Z Bayonny, 23 Lipca.* Podług urzędowego zawiadomienia, które na d. 20 w Saragossie ogłoszono, *Oraa* uderzył d. 17 pod Ampias na Karolistów i odebrał im Chiva. Gubernator z Teruel donosi o przybyciu 300 rannych i powiada, że bitwa trwała aż do nocy i została nazajutrz, to jest d. 18, ponowioną. Tegoż dnia uderzył *Jaureguy* na batalion Karolistów pod Humani, którym ubił około 100 ludzi. Karoliści w Nawarze, cofnęli się na dolinę Ulzama.“—3) „*Z Bayonny, 24 Lipca* Dnia 20 przeprawili się Karoliści między Haro i Miranda w 9 batalionów piechoty i 5 szwadronów jazdy, pod dowództwem Jenerałów *Zarcateguy* i *Elios.* Wydana d. 19 odezwa zapowiada, że to poruszenie ma na celu wspierać marsz *Don Karlosa* ku Madrytowi.“— 4) „*Z Bayonny 24 Lipca o godzinie 6½ wieczorem.* Urzędowy raport Jenerała *Oraa*, został w Madrycie ogłoszony. Stratę nieprzyjaciela podaje on na 1000 ludzi, między któremi 200 jeńcow; swoję zaś na 400 ludzi. *Espartero* miał przybyć dnia 19 do Cuença.“— „*Z Perpignan, 24 Lipca wieczorem.* Donoszą z Barcelony pod d. 21 b. m., że Baron *Meer*, idący z transportem do Prats de Leusanes, powrócił szczęśliwie do Manresa, pomimo ponawianych aktów podwóynie przemagającey siły nieprzyjaciela. *Urbistondo* napierał na Ripol; dnia 23 słyszano mocne strzelanie z tego miasta.“— *Dziennik Rozpraw* czyni uwagę z powodu tych depeszy „Przeyście nowey dywizyi woyska Karolistowskiego przez Ebro, jeszcze więcey wikła działanie wojenne, rozciągnione na tak wielkiey przestrzeni Jenerał *Espartero*, który przybył do Cuença, dla zasłonienia Madrytu lub dla uderzenia zprzodu na *Don Karlosa*, wtenczas gdy woyska z Walencyi zagrażają mu w odwrócie, *Espartero*, mówimy, będzie przymuszony uczynić odwrót, dla zasłonienia linii Duero. *Oraa*, który wtenczas niebędzie mógł więcey rachować na pomoc *Espartery*, koniecznie się musi ograniczyć na postępowaniu za *Don Karlosem*, jak postępował za *Gomezem* Z drugiey strony Niższa Arragonia i Królewstwo Walencya, niebronione więcey przez woyska *Oraa*, będą wystawione na rabunki oddziałów Karolistowskich pod dowództwem *Forcadella*, *Quilesa* i *Serradora.* To powszechne rozerwanie sił obustronnych, może tylko przedłużyć woynę na czas nieokreślony, bez wszelkich ważnych wypadkow, dopóki Krystyn ści pozostaną w jedności, i niezdarzy się żadnych poruszeń ludu. Zresztą zawsze utwierdzić się

и опустошеніямъ отрядовъ Карлистскихъ войскъ, подъ начальствомъ *Форкаделла*, *Квилеца* и *Серрадора*. Это общее разсѣяніе дѣйствующихъ войскъ съ обѣихъ сторонъ, можетъ только продлить войну на неопредѣленное время, безъ всякихъ важныхъ послѣдствій, пока Христинисты тѣсно между собою соединены, и пока не случится никакихъ народныхъ волненій. Впрочемъ мы должны всегда оставаться при мнѣніи, что *Донъ-Карлосъ* не въ состояніи предпринять что нибудь рѣшительное противъ Мадрита, хотя бы онъ и обратился на взгладъ къ этой столицѣ."

27 го Іюля.

Вчера вполдень Испанскій Посланникъ Графъ *Кампусано*, принятъ былъ Его В-мъ въ присутствіи всей Кор. Фамиліи и поднесъ Королю письмо Ея Католическаго Величества какъ отвѣтъ на извѣщеніе о бракосочетаніи Герцога *Орлеанскаго*. Кромѣ сего Графу *Кампусано* было поручено поднести Герцогу *Орлеанскому* знаки ордена Золотаго Руна а Герцогинѣ *Орлеанской* знаки ордена Маріи Луизы.

— Графа *Себастіани* сегодня опять ожидаютъ изъ Лондона въ Парижъ. Отсюда онъ отправится къ водамъ въ Виши. Полагаютъ, что его здоровье не дозволитъ ему опять занять свой посольскій постъ.

— Одинъ только жур. *Presse* содержитъ сегодня слѣдующее извѣстіе: „Одна не слишкомъ подробная телеграфическая депеша, вчера вечеромъ сообщила извѣстіе, что въ Лангрѣ произошли безпорядки, и что Вице-Префектъ принужденъ былъ требовать, чтобы немедленно прислали одинъ баталіонъ пѣхоты. Впрочемъ сомнѣваются, чтобы эти безпорядки были очень важны."

— Всѣмъ слухамъ носящимся о Аббатѣ *де ла Менне* противурѣчитъ извѣстіе, что онъ теперь находится въ загородномъ домѣ одного изъ своихъ друзей въ окрестностяхъ Парижа.

— *Парижскій Монитеръ* сообщаетъ слѣдующее: „Въ прошедшій понедѣльникъ 6 молодыхъ дамъ сѣли въ фіакръ и велѣли ѣхать въ Винсанскую рощу. Извощикъ замѣтилъ, что въ этомъ женскомъ собраніи есть какая-то тайна, и что особенно двѣ изъ нихъ казались очень неспокойными. Конечно этому была причина; двѣ эти дамы были нѣкогда очень дружны, но одна изъ нихъ лишила другую любовника. Оставленная любовница, вызвала осчастливленную свою соперницу на пистолеты; послѣдняя приняла дуэль и онѣ наконецъ отправились съ своими секундантками въ Винсанскую рощу. Обѣ соперницы взаимно выстрѣлили; но къ счастію пистолеты были такъ малы и столь слабо заряжены неопытными руками секундантокъ, что не сдѣлали никакого вреда. Поединщицы, которымъ кажется понравилось это, хотѣли еще перемѣнить нѣсколько пулей; но этого не позволили секундантки, вѣроятно обрадованныя, что все кончилось благополучно, и объявили, что честь обоихъ дамъ удовлетворена. Послѣ того онѣ помирились, — и всѣ дамы, которыя, казалось, сдѣлали большіе успѣхи въ освобожденіи, возвратились въ Парижъ."

— Правительство получило сегодня слѣдующія телеграфическія депеши: „*Байонна 25 Іюля въ 3 час. по полудни.* Переходъ *Царіатегви* чрезъ Эбро подтверждается, но *Эскалера* слѣдуетъ за нимъ съ превосходящими силами." — „*Байонна 25 Іюля въ 8 час. вечера.* Карлистскій Генералъ *Царіатегви*, 20-го ч., безъ всякаго препятствія, съ 9 батал. и 4 эскадрон. между Гара и Миранда перешелъ чрезъ Эбро. Генералъ *Эскалера* 21 ч. для преслѣдованія его вышелъ изъ Пампелоны. *Донъ-Карлосъ* предпринявъ контръмаршъ, 20 ч. прибылъ въ Сарріонъ и 20 ч. ступалъ на Кантавіеха. Полагаютъ что онъ обратно хочетъ перейти чрезъ Эбро; по сему на всѣхъ переходнихъ мѣстахъ этой рѣкц получены увѣдомленія." — „*Нарбонна 26 Іюля.* *Ораа* 15 ч. въ Бунолѣ опубликовалъ побѣдный бюллетень. Корпусъ *Фрайле* 16 ч. разбитъ при Гатарѣ. *Серрадоръ* снялъ осаду Кастилло. 18 ч. находилось въ Валенціи 165 плѣнныхъ Карлистовъ и 600 Христиносскихъ раненыхъ; тамъ недостатокъ въ деньгахъ. Въ Барцелонѣ полагали, что *Донъ-Карлосъ* идетъ на Мадритъ."

28-го Іюля.

Въ семъ году праздество Іюльскихъ дней значительно ограничено. Вчерашній первый день прошелъ почти совершенно спокойно; только раздѣлены были пособія между бѣдными. Сегодня съ 6 час. утра фасады церквей завѣшены чернымъ, въ нихъ будутъ паннихиды, привлекшіе большое число слушателей. Въ 10 час., отъ 3—400 Іюльскихъ кавалеровъ отправились въ процессіи къ памятникамъ революціонныхъ жертвъ. Замѣчено, что ни у одного изъ нихъ не было своего ордена, но каждый имѣлъ въ петлицѣ красный гвоздичный цвѣтокъ.

—Возмущеніе работниковъ въ Лангрѣ, по извѣстіямъ

musiemy w mniemaniu, że *Don Karlos* nie jest w stanie, przedsięwziąć cóś stanowczego przeciwko Madrytowi, chociażby się nawet, pozornie, skierować miał ku tey stolicy."

Dnia 27.

Wczora o południu Poseł Hiszpański Hrabia *Campuzano* przyymowany był przez J. Kr. Mość w gronie całey rodziny Królewskiey i wręczył Królowi list Jey Katolickiey Mości, jako odpowiedź na notę o zaślubienie Xięcia Orleańskiego. Przytém Hrabia *Campuzano* miał polecenie, wręczyć Xięciu Orleańskiemu insignia orderu, Złotego Runa, a Xiężnie Orleańskiey, Orderu Maryi Ludwiki.

— Hrabia *Sebastiani* dzisia z Londynu znowu do Paryża jest oczekiwany. Udaje się on ztąd do wód w Vichy. Rozumieją, że stan jego zdrowia nie dozwoli mu zająć na powrót poselskiego swego urzędu w Londynie.

— Jeden tylko dziennik *Presse* zawiera następującą wiadomość: „Jedna, nie nader dokładna depesza telegraficzna, udzieliła wczora wieczorem wiadomość, że w Langres zaszły rozruchy i że Vice-Prefekt znalazł się spowodowanym, żądać niezwłócznego wysłania jednego batalionu piechoty. Zresztą rozumieją, iż rozruchy te nie są wielkiey wagi."

— Wszystkie o Xiędzu *de la Mennais* rozszerzone pogłoski zbijają się wiadomością, iż się on w tym momencie znayduje na wsi u jednego ze swoich przyjaciół w blizkości Paryża.

— *Monitor Paryzki* opowiada następujące zdarzenie: „Przeszłego poniedziałku wsiadło do fiakru 6 młodych dam i kazały siebie wieźć do lasku Vincennes. Woznica postrzegł, iż w tém zebraniu niewiast zachodzi jakaś tajemnica i że szczególniey dwie z tych dam, zdawały się bydź bardzo poruszone. Zapewna była tego przyczyna, gdyż to były dwie dawnieysze przyjaciółki, z których jedna uwiodła drugiey, jey kochanka. Opuszczona kochanka, uszczęśliwioną swą rywalkę wyzwała na pistolety, ta przyjęła pojedynek i nakoniec ze swemi sekundantkami udały się do lasku Vincennes. Obie rywalki wzajemnie wystrzeliły z pistoletów, lecz, na szczęście, pistolety były tak małe i tak słabo nabite niedoświadczonemi rękami sekundantek, iż żadney niezrządziły szkody. Pojedynkujące, którym rzecz ta zdawała się podobać, chciały jeszcze kilka kul zamienić; lecz temu sprzeciwiły się sekundantki, uradowane zapewna, iż to przeszło bez nieszczęśliwego przypadku, i oświadczyły, że honor obu dam jest zaspokojony. Potém nastąpiło pojednanie i wszystkie damy; które w emancypacyi zdawały się uczynić znaczne postępy, powróciły do Paryża."

— Rząd otrzymał dzisia następującą depeszę telegraficzną: „*Bayonna 25 Lipca o godz. 3 po połud.* Przeprawa Zariateguy przez Ebro potwierdza się; lecz Jenerał *Escalera* postępuje za nim z przewyższającemi siłami." — „*Bajonna 25 Lipca o 8 wieczorem.* Karolistowski Jenerał *Zariateguy* d. 20 z 9 batalionami i 4 szwadronami między Haro a Miranda bez żadney przeszkody przeszedł przez Ebro. Jenerał *Escalera* na ściganie go wyszedł z Pampelony d. 21. *Don Karlos*, przedsięwziąwszy marsz odwrótny, d. 19 przybył do Porrion i d. 20 maszerował na Cantavieja. Rozumiano, że chce na powrót przeyść przez Ebro; dla tego na wszystkie przechodowe punkta tey rzeki poszło zawiadomienie." — „*Narbonna 25 Lipca.* *Oraa* d. 15 ogłosił w Bunol biuletyn zwycięztwa. Korpus *Frayle* d. 16 pod Gatarą pobity został. *Serrador* odstąpił od oblężenia Castillo. D. 18 znaydowało się w Walencyi 165 więzni Karolistowskich i 600 ranionych Krystynistów; braknie tam pieniędzy. W Barcellonie rozumiano, że *Don Karlos* idzie na Madryt."

Dnia 28.

W roku teraźnieyszym obchod dni Lipcowych znacznie ograniczono. Pierwszy dzień wczora, przeszedł zupełnie spokoynie, w merowstwach rozdzielono tylko wsparcie ubogim. Dzisia od godziny 6 rano, fasady kościołów zawieszone żałobą, a w nich mają się odbydź msze żałobne, które ściągnęły wielką liczbę pobożnych słuchaczy. O godz. 10, 3—400 kawalerów Lipcowych udało się ku pomnikom poległych podczas rewolucyi. Zauważano, iż żaden z nich niemiał swojego orderu, lecz każdy w pętelce miał ponsowy kwiat goździku.

— Podług doniesień z d. 24 wieczorem rozruchy ro-

отъ 24 ч. веч., совершенно усмирено; впрочемъ оно не было значительно.

— Одинъ здѣшній жур. увѣдомляетъ, что Генералъ *Риньи* отставленъ отъ должности.

— Изъ Боны отъ 14 ч. увѣдомляютъ, что Генералъ *Трецель* получилъ письмо отъ Герцога *Немурскаго*, въ которомъ его увѣдомляетъ, что онъ въ Сентябрѣ прибудетъ въ Африку, чтобъ участвовать въ экспедиціи противъ Константины.

— Правительство получило сегодня слѣдующую телеграфическую депешу: „*Бордо 26 Іюля.* Послѣ сраженія 15 ч. *Донъ Карлосъ*, поспѣшно отступилъ чрезъ Шельва, Абехуеля и Манцанера до Сарріонъ, куда прибылъ 19 ч. и 20 ч. выступилъ далѣе въ Сіерра де Ленаресъ въ направленіи къ Москерелла. *Ораа* слѣдовалъ за непріятелемъ и 18 ч. былъ въ Хуллилла. Онъ увѣдомляетъ что потеря *Донъ-Карлоса* въ сраженіи 15 ч. была гораздо значительнѣе, нежели сначала полагали. Министръ *Эрро* находится въ числѣ раненыхъ. Нѣтъ сомнѣнія, что Карлистская экспедиція употребитъ всѣ усилія, чтобы обратно перейти чрезъ Эбро.

— На сегоднишней биржѣ курсы безпрестанно возвышались. Реформистское стрѣмленіе Англійскихъ выборовъ опять нѣсколько успокоило нашихъ спекулантовъ, ибо они могутъ питать надежду, что Министерство *Мельбурна* останется неизмѣннымъ въ правленіи.

29-го Іюля.

Герцогиня *Орлеанская* отправилась вчера въ сопровожденіи вдовствующей Наслѣдней Герцогини *Мекленбургъ-Шверинской*, въ церковь на улицѣ де Биллетъ для участвованія въ молебствіи въ память Іюльскихъ жертвъ.

— Принцъ *Жоанвильскій* 5 ч. на кораблѣ *Геркулесъ* отплыветъ въ Тулонъ и до океана будетъ его сопровождать вся Тулонская эскадра. Принцъ отправится сперва въ Мадеру и Тенериффъ, оттуда къ Африканскимъ берегамъ, на островъ Зеленаго Мыса въ Ріо-Жанейро и Багіа, въ Кайену, въ Мартинику, Гваделупу, Ямайку и Кубу, а потомъ предприметъ путешествіе по Соединеннымъ Штатамъ. Все его путешествіе вѣроятно будетъ продолжаться отъ 8 до 10 мѣсяцевъ.

— Бригъ *Лорїеръ* съ Викторомъ *Боаро*, изъ Бреста отплылъ въ Ню-Іоркъ.

— Пишутъ изъ Байонны отъ 25 Іюля: „Подтверждается, что Карлисты въ 3,600 чел. 22 Іюля между Гаро и Логроньо перешли чрезъ Эбро. Шесть баталіоновъ и одинъ эскадронъ состоятъ подъ командою Генерала *Эліо*. Всею экспедиціею командуетъ *Царіатегви*. Едва она перешла чрезъ Эбро, какъ напали на нее конституціонныя войска изъ Гаро и Логроньо. Солдаты твердо вѣрили, что ихъ поведутъ въ Мадритъ, однако одинъ Штабъ-Офицеръ убѣдилъ, что Командиръ получилъ повелѣніе, соединиться съ *Донъ-Карлосомъ* для подкрѣпленія его войскъ потерпѣвшихъ значительный уронъ. Не безъ основанія думаютъ, что еще вышли двѣ Карлистскія экспедиціи."

— *Жур. Прѣній* замѣчаетъ о Испанскихъ дѣлахъ: „Экспедиція *Донъ-Карлоса* совершенно уничтожена и пораженіе, которое онъ потерпѣлъ 15 ч. при Хивѣ, принудила его отступить въ небольшое Карлистское укрѣпленіе Кантавіеха, на границахъ Нижней Аррагоніи. Всѣ письма и депеши не оставляютъ въ семъ отношеніи никакого сомнѣнія. Дѣла явно обращаются въ пользу конституціоннаго оружія."

— *Gazette de France* почитаетъ невозможнымъ, чтобы *Донъ-Карлосъ* намѣренъ былъ обратно перейти чрезъ Эбро, но напротивъ полагаетъ, что обратное движеніе *Донъ-Карлоса* имѣетъ цѣлію только соединиться съ корпусомъ, недавно перешедшимъ чрезъ Эбро.

— Сегодня по случаю Іюльскихъ празднествъ биржа закрыта. (*A.P.S.Z.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 15-го Іюля.

Министръ иностранныхъ дѣлъ, предъ выѣздомъ своимъ въ деревню, имѣлъ продолжительную аудіенцію у Королевы, которая какъ увѣряютъ, объявила себя весьма расположенною въ отношеніи четвернаго союза. Тотчасъ отправлены курьеры во Францію и въ разныя гавани Государства и два парохода немедленно должны отплыть къ берегамъ Испаніи съ солдатами и аммуниціею.

— Въ Лондонскихъ журналахъ сообщаютъ описаніе слѣдующаго исполненнаго тонкой вѣжливости и обнаруживающаго добродушіе поступка царствующей Королевы. Она написала письмо къ Королевѣ *Аделаидѣ*, сама его запечатала и надписала адрессъ: *Королевѣ*. Когда одинъ изъ придворныхъ чиновниковъ,

botników w Langres zupełnie uśmierzono; zresztą nie miały wielkiego znaczenia.

— Jeden z tuteyszych dzienników donosi, że Jenerał *Rigny* wyłączony został z czynney służby.

— Donoszą z Bony pod d. 14, Jenerał *Trezel* otrzymał list od Xięcia *Nemours*, w którym ten go zawiadamia, iż we Wrześniu przybędzie do Afryki, ażeby mieć udział w wyprawie do Konstantyny.

— Rząd otrzymał dzisia następującą depeszę telegraficzną: „*Bordeaux 26 Lipca.* Po bitwie d. 15 *Don Karlos* spiesznie przez Chelva, Abejuela i Manzanera cofnął się aż do Sarrion, dokąd d. 19 przybył i d. 20 udał się daley ku Sierra de Lenares w kierunku Mosquerela. *Oraa* postępował za nieprzyjacielem; d. 18 był w Chullilla. Donosi on, że strata *Don Karlosa* w bitwie d. 15 była daleko znacznieyszą, aniżeli z początku rozumiano. Minister *Erro* znayduje się w liczbie ranionych. Bezwątpienia wyprawa Karolistowska wszytkiego dołoży, ażeby napowrót przeyść przez Ebro.

— Na dzisieyszey giełdzie kursa ciągle się podnosiły. Reformistowskie dążenie wyborów Angielskich znowu nieco uspokoiło naszych spekulantów, gdyż mogą mieć nadzieję, że Ministeryum Melburnowskie pozostanie przy rządach.

Dnia 29.

Xiężna Orleańska udała się wczora w towarzystwie Dziedziczney-Xiężny Meklenburskiey wdowy, do kościoła na ulicy de Billettes, dla znaydowania się na nabożeństwie żałobném, za poległe ofiary Lipcowe.

— Xiąże *Joinville* d. 5 Sierpnia na okręcie *Herkules* wypłynie do Tulonu i aż do Oceanu przeprowadzany będzie przez całą eskadrę Tulońską. Xiąże uda się naprzód na Madeirę i Teneryffę, stamtąd ku brzegom Afrykańskim, do wysp przylądka Zielonego, do Rio-Janeiro i Bahia, do Cajenny, Martyniki, Guadelupy, Jamaiki i Cuby, a potém przedsięweźmie podróż po Stanach Zjednoczonych. Cała podróż bezwątpienia trwać będzie 8 do 10 miesięcy.

— Bryg *Laurier* z Wiktorem *Boireau* wyszedł znowu pod żagle z Brestu do Nowego Jorku.

— Donoszą z Bayonny pod 25 Lipca: „Potwierdza się, że Karoliści we 3,600 ludzi, d. 22 Lipca między Horo a Logrońo przeszli Ebro. Sześć batalionów i jeden szwadron jazdy dowodzone są przez Elio. Cała wyprawa zostaje pod rozkazami *Zariateguy*. Zaledwo się przeprawiła przez Ebro, gdy na nią uderzyły woyska Konstytucyyne z Horo i Logrońo. Żołnierze mocno wierzyli, że ich poprowadzą do Madrytu, lecz jeden ze Sztabs-Oficerów zapewnił, że dowódzca ma rozkaz połączenia się z *Don Karlosem* dla powiększenia wyznaczonych woysk jego, które znaczną poniosły stratę. Nie jest rzeczą bezzasadną, że wyszły jeszcze dwie inne wyprawy Karolistowskie."

— *Dziennik Rozpraw* zawiera następujące uwagi o sprawach Hiszpańskich: „Wyprawa *Don Karlosa* zupełnie jest zniszczona i porażka, którą d. 15 poniosł pod Chiva, przymusiła go cofnąć się do małey twierdzy Karolistowskiey Cantavieja na granicach Arragonii-Niższey. Wszystkie listy i depesze niezostawują w tym względzie żadney wątpliwości. Rzeczy widocznie się kierują na stronę broni Konstytucyyney."

— *Gazette de France* poczytuje niepodobném, ażeby mogło bydź zamiarem *Don Karlosa* cofnąć się przez Ebro, rozumie raczey, iż odwrótne poruszenie *Don Karlosa*, ma tylko na celu połączenie się z korpusem, który niedawno przeszedł przez Ebro.

— Dzisia z powodu uroczystości Lipcowych giełda jest zamkniętą. (*A.P.S.Z.*)

Brytania Wielka i Irlandya.

Londyn, dnia 15-go Lipca.

Minister interessów zagranicznych przed wyjazdem swoim na prowincyą, miał długie posłuchanie u Królowey, która, jak zapewniają, oświadczyła się bardzo przychylnie względem poczwórnego przymierza. Wysłano natychmiast gońców do Francyi i do różnych portów krajowych, a dwa statki parowe, mają niezwłócznie płynąć z ludźmi i ammunicyą do brzegów Hiszpanii.

— Następujące, pełne delikatności, będące dowodem dobrego serca, postąpienie Angielskiey Królowey Panującey, czytamy w dziennikach tuteyszych. N. Pani napisała list do Królowey *Adelaidy*, którey sama złożyła i zaadresowała: „*Do Królowey*." Gdy jeden z urzędników dworu, którego jest obowiązkiem w takich o-

коего обязанность въ подобныхъ обстоятельствахъ заставляетъ обращать вниманіе на дѣла, замѣтилъ почтительно Королевѣ, что адрессъ собственно долженъ выражать *Вдовствующей Королевѣ*, Ея Величество отвѣчала: Знаю Я перемѣну въ титулѣ Королевы, однакожъ не желаю быть первою изъ тѣхъ, которые помнятъ объ этомъ.

— Въ цѣломъ Государствѣ готовятся уже къ новымъ выборамъ. Консерватисты рѣшились вездѣ оказывать сопротивленіе побѣдѣ. *О'Коннель* издалъ адрессъ къ Ирландскому собранію, въ которомъ объявляетъ: такъ какъ рѣшено, что юная Королева совершенно полагается на теперешнее Министерство, первое изъ всѣхъ около 600 лѣтъ, которое искренно желаетъ пособить Ирландіи, то по сему пускай соединится все около престола Королевы, для поддержанія ея Правленія. Далѣе говоритъ о проискахъ Торіевъ при выборахъ и совѣтуетъ завести избирательныя общества подъ названіемъ друзей Королевы. Стать въ равной степени съ Англіею, почитаетъ онъ цѣлію всѣхъ усилій Ирландцевъ.

— Между бумагами взятыми въ дворцѣ Султановъ въ Серингапатнамѣ, послѣ извѣстнаго *Типпо Саиба*, находится еще письмо *Бонапарте*, писанное къ первому, послѣ высадки на берега Египта. Письмо это очевидно удостовѣряетъ въ намѣреніяхъ *Наполеона* по занятіи Египта, которыя безсомнѣнія могли быть результатомъ Египетской экспедиціи. Это письмо, съ пропускомъ употребляемаго тогда республиканскаго названія, слѣдующаго содержанія.— „Въ главной квартирѣ въ Каирѣ. 7 ч. Плувіоза, VII года единой и нераздѣльной республики. Вы уже извѣщены о моемъ прибытіи на берега Чермнаго моря съ многочисленнымъ и непобѣдимымъ войскомъ, исполненнымъ надежды освободить васъ отъ владычества Англичанъ.— Пользуюсь этимъ случаемъ, чтобы васъ увѣдомить, что я желаю освѣдомиться отъ васъ касательно Маската и Моха, равнымъ образомъ въ отношеніи собственныхъ вашихъ политическихъ дѣлъ. Предлагаю Вамъ прислать ко мнѣ въ Суэцъ или въ Каиръ, человѣка умнаго, пользующагося вашею довѣренностію, который бы былъ уполномоченъ вступить со мною въ переговоры. Да усилитъ Господь Богъ ваше могущество и да покоритъ всѣхъ вашихъ враговъ.— *Бонапарте*.“ (*G. C.*)

Германія.

Ганноверъ, 29-го Іюля.

Король давалъ вчера частную аудіенцію Императорско-Россійскому Чрезвычайному Посланнику и Полномочному Министру при здѣшнемъ Дворѣ, Г-ну *Шредеру*, который имѣлъ честь вручить свою вѣрющую грамоту.

Аугсбургъ, 28 Іюля.

Сей часъ мы получили письма изъ Неаполя отъ 18 Іюля, въ которыхъ извѣщаютъ, что въ Палермо будто Вице-Король умерщвленъ, что многочисленныя шайки разбойниковъ безчинствуютъ въ городѣ и пр. 16, 17 и 18 ч. много кораблей съ войсками отправлены изъ Неаполя въ Палермо. Король самъ хотѣлъ было вмѣстѣ отправиться, но по настоятельнымъ просьбамъ своихъ Министровъ, остался. Первыя войска, прибывшія въ Палермо, встрѣтили сопротивленіе, и произошла небольшая драка.

(*A.P.S.Z.*)

Испанія.

Мадритъ, 8-го Іюля.

Утверждаютъ, что Генералъ *Латръ*, назначенъ Вице-Королемъ и Генералъ-Капитаномъ Наварры.

— Говорятъ, что Г. *Мендизабалъ* отправился въ Парижъ, ускорить переговоры въ отношеніи помощи и займа, что кажется невѣроятнымъ, особливо въ теперешнихъ обстоятельствахъ, когда присутствіе этого Министра въ государствѣ, полагается болѣе необходимымъ чѣмъ когда либо. (*G. C.*)

Валенція, 15-го Іюля.

Газ. *Vapor* содержитъ слѣдующее, о послѣднемъ сраженіи при Валенціи: „Сегодня поутру въ 1 часу прекрасная колонна *Ораа* выступила изъ Куарты, чтобы напасть на непріятеля, который по полученнымъ извѣстіямъ, слѣдовалъ въ Шиву. Генералъ *Ораа* напалъ на непріятеля и по сильномъ сопротивленіи, вытѣснилъ его изъ первой позиціи. Около 5 часовъ вечеромъ, Карлисты, отразивъ двукратное нападеніе нашихъ войскъ, начали отступать къ укрѣпленному мѣсту Ласъ Кабриллась. Двѣ роты Алавезскихъ солдатъ перешли къ нашимъ войскамъ. Сраженіе было кровопролитное. Поле битвы покрыто трупами. Цѣлой Наварской баталіонъ, будто совершено истребленъ.

— Въ *Guarda Nacional* содержится на счетъ сегожъ предмета: „Нашъ Генералъ *Ораа* и храбрые солдаты, разбили вчера совершенно войска Претенден-

okolicznościach zwracać na rzeczy uwagę, przypomniał z uszanowaniem Królowey, iż adres brzmieć właściwie powinien: „*Do Królowey wdowy.*“ N. Pani odrzekła: „Znam odmianę w tytule Królowey, nie chcę wszelako bydź pierwszą z tych, co o tém pamiętają.“

— W całym kraju zaczęto już przygotowywać się do nowych wyborów, Konserwatyści są gotowi stawić wszędzie opór zwycięztwu. *O'Connel* wydał adres do Irlandzkiego zgromadzenia, w ktorym oświadcza: iż gdy teraz rozstrzygło się, że młoda Królowa ma zupełne zaufanie w teraźnieyszém Ministeryum, które jest pierwszém ze wszystkich od lat 600, które pragnie szczerze dopomódz Irlandyi, wszystko zatém niechay się łączy około tronu Królowey dla wspierania jey Rządu. Mówi następnie o intrygach torysów przy wyborach, i radzi zaprowadzić zgromadzenia wyborcze pod nazwą przyjaciół Królowey. Postawienie się na równi z Anglią, nazywa on celem wszystkich usiłowań Irlandczyków.

— Pomiędzy papierami, zabranemi w pałacu Sułtanów Seringapatnam, po sławnym Tippo Sahibie, znayduje się jeszcze list *Bonapartego*, pisany do tegoż, po wylądowaniu w Egipcie. List ten daje dosyć widoczne przekonanie o zamiarach Napoleona podczas zajęcia Egiptu, które to zamiary mogły były niezawodnie bydź rezultatem wyprawy egiptskiey. List ten, pominąwszy używaną naówczas intytulacyą republikańską, jest osnowy następującey.— „W główney kwaterze Kairo, d. 7 Pluviose, roku VII, jedyney i nierozłączney rzeczypospolitey.— Jesteście już zawiadomieni o przybyciu mojém na pobrzeża Czerwonego morza, z liczném i niepokonaném woyskiem, pełném otuchy uwolnienia was zpod panowania Anglików.—Korzystam z tey sposobności aby Was zawiadomić, iż pragnę, abyście mi donieśli względem Maskat i Mocho, tudzież względem waszych własnych interessów politycznych. Wzywam Was abyście przysłali do mnie do Suez lub do Kairo, człowieka roztropnego, zaufanie wasze posiadającego, któryby był mocen weyść ze mną w układy. Niechay Naywyższy wzmaga potęgę Waszą, a pognębia nieprzyjaciół waszych.— *Buonaparte*. (*G. C.*)

Niemcy.

Hannower, 29-go Lipca.

J. Kr. Mość udzielił wczora audyencyą Cesarsko-Rossyyskiemu nadzwyczaynemu Posłowi i Ministrowi pełnomocnemu przy tuteyszym dworze P. *Schröder*, który miał honor złożyć przy tey okoliczności swe listy wierzytelne.

Auszpurg, 28-go Lipca.

Właśnie otrzymaliśmy listy z Neapolu daty 18 go Lipca, w których czytamy, iż w Palermo zamordowano Vice-Króla, iż liczne gromady zbóyców panowały w mieście i t. d.. D. 16, 17 i 18 wiele okrętow z Neapolu z woyskiem wysłano do Palermy. Król sam chciał wypłynąć, lecz na usilne prośby Ministrów wstrzymał się. Pierwsze woysko, które wylądowało do Palermy, napotkało opor; zaszła nie wielka utarczka.

Hiszpania.

Madryt, dnia 8 Lipca.

Zapewniają, że Jenerał *Latre* został mianowany Wice-Królem i Kapitanem Jeneralnym Nawarry.

— Mówią, że P. *Mendizabal* pojedzie do Paryża, dla przyśpieszenia układów o pomoc i pożyczkę, co nie zdaje się podobném do prawdy, zwłaszcza w teraźnieyszych okolicznościach, kiedy obecność tego Ministra w kraju, jest więcey potrzebną, niżeli kiedykolwiek była. (*G.C.*)

Walencya, 15 Lipca.

Vapor, o ostatniey bitwie pod Walencyą zawiera co następuje: „Dzisia rano o godz. 1, piękna kolumna Jenerała *Oraa* wyszła z Cuarte, dla uderzenia na nieprzyjaciela, który podług otrzymanych wiadomości zmierza na Chiva. Jenerał *Oraa* uderzył na nieprzyjaciela i wyparł go po mocnym oporze z pierwszego jego stanowiska. O godz. 5 wieczorem, Karoliści odparłszy dwa uderzenia woysk naszych zaczęli się cofać ku obronnemu stanowisku Las Cabrillas. Dwie kompanie Alawayczyków przeszły do woysk naszych. Walka była bardzo morderczą. Pole bitwy okryte trupami. Cały batalion Nawarski ma bydź zniszczony.“

— W *Guarda Nacional* czytamy o teyże rzeczy: „Nasz Jenerał *Oraa* i waleczni nasi żołnierze, wczora zupełnie pobili woysko Pretendenta. Walka trwała dzień

та. Сраженіе продолжалось цѣлый день и было кровопролитно. Хива взята была штыками и опять отнята. Наварцы двинулись сомкнутыми колоннами впередъ и успѣли занять прежнюю свою позицію, но наши солдаты устрѣмились на непріятеля, гдѣ онъ сосредоточилъ свои войска, разорвали его ряды и удержали за собою поле сраженія. Число плѣнныхъ полагаютъ отъ 500—600 человѣкъ. Три роты перешли къ нашимъ войскамъ. *Донъ Карлосъ* будто бѣжалъ въ Санъ-Матео. Издано повелѣніе, чтобы всѣ повозки какія только собрать можно, отправить въ Куарте, для перевозки множества раненыхъ въ Валенцію.— 400 человѣкъ изъ корпуса *Кабреры*, попавшихъ въ плѣнъ, разстрелены. (*A.P.S.Z.*)

Италія.

Римъ, 20-го Іюля.

Здѣсь холера единственнымъ предмѣтомъ разговора, такъ, что самыя Испанскія происшествія, на которыя прежде обращали большое вниманіе, сдѣлались маловажными. Извѣстіе о появленіи сей болѣзни въ Монте Ст. Джіованни, которое прежде было опровержено, къ сожаленію теперь подтверждается. Холера обнаружилась на границѣ въ Сепрано, старомъ Фрегалли и въ Гарильяно, называемомъ также Лира. Местечко сіе отстоитъ отсюда только на 70 миль, и уже отдѣлено отъ другихъ городовъ, которые объявлены не безопасными — Кромѣ Сициліи, гдѣ холера свирѣпствуетъ въ полномъ смыслѣ сего слова, сія печальная болѣзнь будто также появилась опять въ Генуѣ, въ южной Франціи и во многихъ другихъ мѣстахъ, такъ, что мы здѣсь, если подтвердится сіе извѣстіе, по принятому одинажды основанію, будемъ заперты отъ всѣхъ краевъ.

— По донесеніямъ съ Италіанскихъ границъ, къ будущему сбору войскъ въ Ламбардіи, Фельдмаршалъ *Радецкій* дѣлаетъ уже приготовленія. Полагаютъ, что въ лагерѣ будетъ собрано около 30,000 чел. для произведенія, какъ обыкновенно, полевыхъ маневровъ въ большомъ видѣ. (*A.P.S.Z.*)

Неаполь, 13-го Іюля.

По оффиціальной бюлетени заболѣвшихъ холерою, въ здѣшнемъ городѣ умерло отъ нея: съ 3 на 4 ч. 374, съ 4 на 5, 376; съ 5 на 6, 329; съ 6 на 7, 314; съ 7 на 8, 338; съ 8 на 9, 365; съ 9 на 10, 316, всего умерло 2,432.— также бюлетень изъ Палермо представляетъ слѣдующій результатъ: съ 28 на 29 Іюня, умерло 60; съ 29 на 30, 183; съ 30 на 1 Іюля 247; съ 1 на 2 ч. 265; съ 2 на 3, 502; съ 3 на 4, 580; съ 4 на 5, 712; съ 5 на 6, 835; съ 6 на 7, 995; съ 7 на 8, 1,105 особъ.— При общемъ смущеніи господствующимъ въ Палермѣ, невозможно было сдѣлать вѣрнаго списка умершимъ, однакожъ упомянутый списокъ почерпнутъ изъ оффиціальнаго источника. Впрочемъ одно обстоятельство можетъ еще болѣе увеличить бѣдствіе сего послѣдняго города, именно, что всѣ померщіе лежатъ по домамъ, ибо нѣтъ никого, ктобы могъ ихъ собирать и хоронить. Чтобы представить себѣ весь ужасъ, какому подвергнутъ этотъ городъ, нужно знать, что ½ народонаселенія оставила городъ, такъ, что неосталось болѣе 110, а наиболѣе если 115 т. душъ, лишенныхъ всякой помощи. Лекари лакже удалились, а аптеки подобно другимъ лавкамъ, закрыты. Правительство отправило туда корабли снабженные нетолько войскомъ для подкрѣпленія гарнизона, но также для снабженія жизненными припасами, медикаментами и прочими потребностями, и нѣкоторое число лекарей, для доставленія несчастнымъ помощи. Отправлено также нѣсколько сотъ галерныхъ узниковъ, предназначенныхъ для хороненія умершихъ; ихъ увѣрили, что по окончаніи этого они будутъ освобождены. Здѣсь въ Неаполѣ, зараза начинаетъ уменьшаться, но въ провинціи усиливается. (*G. C.*)

Турція.

Константинополь, 27-го Іюня.

По послѣднимъ извѣстіямъ съ Персидскихъ границъ, отъ 10 ч. с. м. племена Курдовъ не переставали предпринимать набѣги даже до границъ Ерзерума. *Эссадъ* Паша получилъ повелѣніе преслѣдовать ихъ, что и исполнилъ немедленно. Съ того времени безопасна по крайней мѣрѣ дорога, по которой слѣдуютъ караваны и даже заведенъ правильный ходъ почты, перемѣняющійся дважды въ мѣсяцъ.

— Въ Дарданеллахъ вспыхнулъ сильный пожаръ, обратившій въ пепелъ значительные запасы хлѣба и военныхъ снарядовъ, составлявшихъ собственность Порты.

— Послѣднія извѣстія изъ Каира и Александріи, отъ 9 ч. с. м. доносятъ о нѣсколькихъ банкротствахъ примѣчательнѣйшихъ торговыхъ домовъ въ этихъ городахъ. Всѣ дѣла остановились; самъ даже Вице-Король, ощущаетъ слѣдствія этой несостоятельности. (*G. C.*)

cały i była nader krwawą. Chiva była wzięta bagnetem i znowu odebrana. Nawarczykowie w ściśnionych kolumnach posunęli się na przód, i udało się im znowu zająć swoje stanowisko, lecz nasi żołnierze rzucili się na nieprzyjaciela, gdzie stał naygęściey, przebili jego szeregi i otrzymali plac bitwy. Liczbę wziętych w niewolę podają od 500—600. Trzy kompanii przeszły do woysk naszych. *Don Carlos* miał umknąć do San Mateo. Wydany został rozkaz, ażeby wszystkie wozy, jakie tylko zebrać można, wysłać do Cuarte dla przewiezienia do Walencyi wielkiey liczby ranionych. — 400 ludzi z korpusu *Cabrery*, wziętych w niewolę, rozstrzelano.“ (*A.P.S.Z.*)

Włochy.

Rzym, 20-go Lipca.

Cholera jest tu jedynym przedmiotem rozmowy, tak, że same wypadki Hiszpańskie, na które zwracano przedtém wielką uwagę, w tym momencie stały się rzeczą uboczną. Od czasu jak zaprzeczono wybuchnienie tey choroby w Monte S. Giovani, na nieszczęście mamy dopiero potwierdzenie, iż ona się pokazała w nadgraniczném mieyscu Ceprano, starym Fregalla, w Garigliano, tak nazywanym Liri. Miasteczko to odległe jest ztąd tylko 70 mil i zostało odłączone od wielu okolic, które ogłoszono jako podeyrzane.—Oprócz Sycylii, gdzie cholera grasuje w całém znaczeniu tego wyrazu, miała się także znowu pokazać ta smutna choroba w Genui, południowey Francyi i w wielu innych mieyscach, tak że my tu, jeśli się potwierdzą te wiadomości, podług przyjętey raz zasady, wkrótce od wszystkich będziemy zamknięci krajow.

— Podług doniesień od granic Włoskich, do mającego nastąpić zkoncentrowania woysk w Lombardyi, Feld-Marszałek *Radecki* czyni już przygotowania. Rozumieją, iż w obozie zgromadzonych będzie około 30,000 ludzi, i jak zwyczaynie wykonane będą obroty polowe na wielką szalę. (*A. P. S. Z.*)

Neapol, 13-go Lipca.

Podług urzędowego biuletynu cholerycznych, umarło na tę chorobę w tuteyszém mieście: z 3 na 4-ty, 374 osób; z 4 na 5 ty, 376; z 5 na 6 ty, 329; z 6 na 7-my, 314; z 7 na 8-my, 338; z 8 na 9-ty, 365; z 9 na 10-ty, 316; umarło razem 2432 osób.— Taki sam biuletyn z Palermy, przedstawia następujący rezultat: z 28 na 29 Czerwca, umarło 60 osób; z 29 na 30-sty, 183; z 30 na 1 Lipca, 247; z 1 na 2-gi, 265; z 2 na 3ci, 502; z 3 na 4-ty, 580, z 4 na 5-ty, 712; z 5 na 6 ty, 835; z 6 na 7 my, 995; z 7 na 8-my, 1105 osób.— Przy ogólném smutku, jaki panuje w Palermo, nie było podobieństwem zrobić spisu umarłych, któryby ściśle był rzetelnym, powyższe przecież podanie z urzędowego pochodzi źrzódła. Jedna wszakże okoliczność nie może niestety jak tylko pogorszyć tego ostatniego miasta, to jest: że niemal wszyscy umarli leżą po domach, bo nie masz nikogo, ktoby ich chciał zabierać igrzebać. Żeby mieć wyobrażenie całey okropności, jakiey to miasto podlega, trzeba wiedzieć, że połowa ludności opuściła miasto, tak dalece, że nie pozostało w niém jak 110, a naywięcey 115 tysięcy dusz, wszelkiey pozbawionych pomocy. Lekarze wynieśli się także, apteki pozamykano podobnie jak inne sklepy. Rząd wysłał tam okręty opatrzone nietylko woyskiem na wzmocnienie załogi, ale mające przytém zapasy żywności, lekarstw i t. p. potrzeb, tudzież pewną liczbę lekarzy, aby nieść pomoc nieszczęśliwym. Posłano także kilkaset więźniów galerowych przeznaczonych na grabarzy; zapewniono ich, że po dokonaniu tey czynności, będą za nią wolnością udarowani. Tu w Neapolu, zaczyna się zmnieyszać zaraza, ale natomiast na prowincyi powiększa się. (*G. C.*)

Turcya.

Konstantynopol, d. 27 Czerwca.

Podług ostatnich doniesień od granicy Perskiey daty 10 b. m., pokolenia Kurdów nie przestawały czynić wycieczek aż do granic Erzerum. Dano rozkaz *Essad*-Baszy, aby je ścigał, co on bezzwłócznie dopełnił. Odtąd bezpieczna jest przynaymniey droga, po którey idą karawany, a nawet ustanowiono regularny bieg poczty, dwa razy na miesiąc zmieniający się.

— W Dardanellach wybuchnął mocny pożar, który obrócił w perzynę znaczne zapasy zboża i potrzeb wojennych, własnością Porty będących.

— Ostatnie wiadomości z Kairu i Alexandryi, daty 9 b. m., donoszą o kilku upadłościach znaczniejszych domów handlowych w tych miastach. Wszystkie interessa zatamowały się; sam nawet Vice-Król uczuwa skutki tego ciosu. (*G. C.*)

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Августа 3 д. 1837 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій.*

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 63.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 6-го Августа — 1837 — *Wilno. Piątek. 6-go Sierpnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Придворныя Извѣстія.

Санктпетербургъ, 30-го Іюля.

Въ прошедшее Воскресенье, 18-го Іюля, Государь Императоръ и Государыня Императрица изволили принимать, въ частныхъ аудіенціяхъ, Г. Генералъ-Лейтенанта *Галькетта*, удостоившагося извѣстить Ихъ Величества о вступленіи Его Величества Короля *Эрнеста Августа* на престолъ Гановерскій.

Того же числа, имѣли честь представляться Ихъ Императорскимъ Величествамъ сыновья сего Генерала, Г. Капитанъ *Гей*, бывшій Адъютантъ Е. К. В. Герцога Кембриджскаго, Гг. Капитаны Датской службы *Гей* и *Гарри*, и Капитанъ *Никольсъ*, Командующій Американскимъ фрегатомъ, на которомъ прибылъ новый Министръ Сѣверо-Американскихъ Соединенныхъ Штатовъ, Г. *Даллась*, съ семействомъ.

Петергофъ, 26-го Іюля.

Въ Воскресенье 25-го ч. с. м., Министръ Соединенныхъ Американскихъ Штатовъ Г. *Даллась* имѣлъ честь поднести Его Императорскому Величеству въ частной аудіенціи свою вѣрющую грамоту и потомъ представляться Ея Величеству Императрицѣ, которой также представлялись Г-жа *Даллась* и ея дочери.

Гр. *Мернеръ* Генералъ Лейтенантъ Шведской службы и Уполномоченный поднести отъ своего Короля Государю Императору письмо, имѣлъ честь вручить таковое Его Величеству въ частной аудіенціи и потомъ удостоился быть принятымъ у Государыни Императрицы. — Въ сей же день имѣли честь представляться Ихъ Императорскимъ Величествамъ, Адъютантъ Короля Швеціи и Норвегіи Гр. *Лиліенкранцъ* и Г-нъ *Чю* Секретарь Американскаго Посольства. (*J. de St. P.*)

— Во вниманіе къ примѣрному самоотверженію Полоцкаго Уѣзднаго Казначея 9-го класса *Жданки*, спасшаго при пожарѣ города Полоцка казенные суммы, когда погибало имущество его и подвергалось опасности его семейство, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Владиміра 4-й степени.*

— Въ Высочайшемъ Указѣ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ данномъ Правительствующему Сенату Іюля 22 числа, изображено: Внявъ ходатайству Любезнѣйшаго Сына Нашего, Наслѣдника Нашего Престола, Цесаревича и Великаго Князя АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА, Мы признали за благо оказать нѣкоторыя облегченія и милости тѣмъ изъ находящихся въ Сибири ссыльнымъ, кои, хотя очернили себя заблужденіями и преступленіемъ, но нынѣ поведеніемъ своимъ заслуживаютъ, чтобъ на нихъ было обращено дѣйствіе Нашего милосердія. Въ слѣдствіе сего, и разсмотрѣвъ представленныя Намъ о положеніи ссыльныхъ вообще свѣдѣнія, Повелѣваемъ: 1) Тѣмъ, кои, принадлежа къ податнымъ состояніямъ, сосланы въ Сибирь на поселеніе безъ тѣлеснаго наказанія, дозволить возвратиться во внутренніяуберніи Имперіи для избранія тамъ рода жи-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Nowiny Dworu.

Sankt-Petersburg, dnia 30-go Lipca.

W przeszłą Niedzielę, 18-go Lipca, Cesarz Jego Mość i Cesarzowa Jey Mość raczyli przyymować na prywatnych posłuchaniach, P. Jenerał-Porucznika *Halketta*, który miał zaszczyt uwiadomić Nayjaśnieysze Państwo o wstąpieniu Jego Królewskiey Mości *Ernesta Augusta* na tron Hannowerski.

Dnia tegoż mieli zaszczyt przedstawiać się Nayjaśnieyszemu Cesarstwu Ich Mość synowie tego Jenerała, P. Kapitan *Hay*, były Adjutant Jego Królewskiey Wysokości Xięcia *Cambridge*, PP. Kapitanowie woyska Duńskiego *Hay* i *Harry* i Kapitan *Nikols*, dowodzący Amerykańską fregatą, na którey przybył nowy Minister Stanow Zjednoczonych Ameryki Półnoeney P. *Dallas* z rodziną.

Peterhoff, 26-go Lipca.

W niedzielę, d. 25 ter. m., P. *Dallas*, Minister Stanów Zjednoczonych Amerykańskich, miał honor na audyencyi prywatney złożyć Jego Cesarskiey Mości swe listy wierzytelne, a potém przyymowany był przez Jey Cesarską Mość; również Cesarzowey Jey Mości prezentowane były Pani *Dallas* i jey córki.

Hrabia *Mörner*, Jenerał-Porucznik woysk Szwedzkich, mający polecenie złożyć list swojego Monarchy Cesarzowi Jego Mości, miał honor wręczyć go na audyencyi prywatney Jego Cesarskiey Mości, a potém był zaszczycony przyjęciem u Cesarzowey Jey Mości.— Tegoż dnia mieli honor bydź prezentowani Ich Cesarskim Mościom Hrabia *Lilienkranz*, Adjutant Króla Szwecyi i Norwegii, a takoż P. *Tshew*, Sekretarz Legacyi Amerykańskiey. (*J. de S. P.*)

— Z uwagi na przykładne poświęcenie się Połockiego Powiatowego Skarbnego, 9-ey klassy *Żdanki*, który w pożarze miasta Połocka uratował summy skarbowe, kiedy ginęło jego mienie i była w niebezpieczeństwie jego rodzina, Nayłaskawiey został mianowany Kawalerem *Orderu Sw. Włodzimierza 4-go stopnia.*

— W Naywyższym Ukazie z Własnoręcznym Jego Cesarskiey Mości podpisem, danym Rządzącemu Senatowi d. 22 Lipca, wyrażono: „Mając wzgląd na wstawienie się nayulubieńszego Syna Naszego, Następcy Naszego Tronu, Cesarzewicza i Wielkiego Xięcia ALEXANDRA NIKOŁAJEWICZA, uznaliśmy za dobre: udzielić niejakich ulg i łask tym z liczby zostających na Syberyi zesłańcom, którzy, lubo splamili siebie błędami i przestępstwami, lecz teraz prowadzeniem się swojém zasłużyli, ażeby ku nim zwrócone było Nasze miłosierdzie. Skutkiem tego, i po rozpatrzeniu przedstawionych Nam o stanie zesłańców w ogóle wiadomości, Rozkazujemy: 1) Tym, którzy, należąc do podatkowych stanów ludności, zesłani byli do Syberyi na osiedlenie, nie otrzymawszy kary cielesney, pozwolić wrócić do wewnętrznych Guberniy Państwa, dla obrania tam sobie stanu, jeżeli w naznaczonych im mieyscach zesłania wybyli nie mniey nad lat pięć, licząc po dzień przybycia

зни, если они въ назначенныхъ имъ мѣстахъ ссылки пробыли не менѣе 5 лѣтъ до прибытія Наслѣдника Престола Нашего, Цесаревича и Великаго Князя АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА въ Тобольскъ, и во все сіе время вели себя неукоризненно, не бывъ ни подъ судомъ, ни въ бѣгахъ: изъ сего исключить только тѣхъ, кои сосланы за преступленія противъ вѣры, или же за бродяжество при упорномъ сокрытіи своихъ именъ, состоянія и происхожденія, или наконецъ по волѣ помѣщиковъ и по приговорамъ градскихъ и сельскихъ обществъ за неисправимое развратное поведеніе; исключить равномѣрно тѣхъ, кои, женясь въ Сибири, обзавелись тамъ прочнымъ хозяйствомъ, и слѣдственно сами не пожелали бы оставить настоящихъ мѣстъ жительства. 2) Тѣмъ изъ сосланныхъ на поселеніе, кои не пожелаютъ или не могутъ воспользоваться дозволеніемъ возвратиться во внутреннія губерніи Имперіи по кратковременности пребыванія ихъ въ Сибири, или же по другимъ причинамъ, но кои также со времени ссылки вели себя неукоризненно и не были ни подъ судомъ, ни въ бѣгахъ, сократить въ половину сроки, назначенные для оставленія ихъ въ цѣхѣ слугъ или разрядѣ ремесленныхъ работниковъ, а находящихся во временныхъ заводскихъ работахъ немедленно освободить отъ сихъ работъ и обратить въ другіе разряды поселенцевъ съ льготами и правами, симъ разрядамъ предоставленными. 3) Имѣющимъ въ слѣдствіе сего правила поступить изъ цѣха слугъ въ мѣщане и цѣховые и изъ ремесленныхъ работниковъ на поселеніе, а равно и предназначеннымъ прямо къ поселенію людямъ, даровать двойный срокъ свободы отъ платежа казенныхъ податей противу опредѣленнаго 749-ю статьею Свода Уставовъ о ссыльныхъ, распространивъ сію милость и на тѣхъ поселенцевъ, кои уже водворены, но коимъ общее льготное отъ податей время не кончилось еще въ день прибытія въ Тобольскъ Наслѣдника Престола Нашего, Цесаревича и Великаго Князя АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА. 4) Недоимки въ казенныхъ податяхъ, числящіяся на поселенцахъ, какъ возвращаемыхъ во внутреннія губерніи Имперіи, такъ и остающихся въ Сибири, изъ какого бы они состоянія ни поступили, простить и изъ счетовъ исключить, взыскавъ оныя съ тѣхъ токмо, кои уже болѣе 10-ти лѣтъ обзавелись собственнымъ прочнымъ хозяйствомъ. 5) Распространить сіи предназначаемыя для поселенцевъ облегченія и милости, кромѣ права возвратиться во внутреннія губерніи Имперіи, и на сосланныхъ въ Сибирь на поселеніе дворянъ, чиновниковъ и другихъ въ прежнемъ званіи своемъ не подлежавшихъ тѣлесному наказанію, исключая лишь тѣхъ, кои по какимъ либо причинамъ подверглись ссылкѣ на поселеніе, хотя были обвинены въ важнѣйшихъ на основаніи Свода Законовъ Уголовныхъ каторжною работою наказываемыхъ преступленіяхъ. Сверхъ того тѣмъ изъ имѣющихъ воспользоваться даруемыми имъ облегченіями поселенцевъ сего рода, которые, находясь въ Сибири не менѣе 10 лѣтъ, хорошимъ поведеніемъ обратили на себя вниманіе мѣстнаго Начальства, дозволить переписаться, буде желаютъ, изъ поселенцевъ въ тамошнія градскія общества или же и вступить въ Сибири или за Кавказомъ въ военную службу нижними чинами, на общемъ для людей сего рода основаніи. Главное мѣстное Начальство можетъ, по усмотрѣнію своему, разрѣшать имъ вступленіе и въ гражданскую въ Сибири службу, также нижними чинами съ производствомъ въ первый офицерскій по истеченіи 12 лѣтъ, а по особеннымъ достойнымъ уваженія причинамъ, и ходатайствовать предъ Нами о дозволеніи нѣкоторымъ изъ нихъ возвратиться во внутреннія губерніи Имперіи съ правомъ вступить тамъ въ гражданскую, или военную службу нижними чинами. Даруемыя Нами находящимся въ Сибири ссыльнымъ облегченія не могутъ быть распространяемы на преступниковъ, осужденныхъ въ каторжную работу; но дабы явить знакъ Монаршаго милосердія Нашего тѣмъ изъ нихъ, кои во время посѣщенія Тобольской губерніи Наслѣдникомъ Нашего Престола, Цесаревичемъ и Великимъ Княземъ АЛЕКСАНДРОМЪ НИКОЛАЕВИЧЕМЪ, испрашивали Его предъ Нами ходатайства, Повелѣваемъ: опредѣленный имъ судебными приговорами срокъ работы уменьшить одною третью или и половиною, смотря по роду ихъ преступленій, лѣтамъ и состоянію здоровья, предоставляя сіе разрѣшенію главныхъ мѣстныхъ Начальствъ; для осужденныхъ же въ сіи работы безсрочно, ограничить оный пятнадцатью годами, съ дозволеніемъ, по усмотрѣнію главныхъ въ Сибири Начальствъ сокращать и сей 15-ти лѣтній срокъ еще 5-ю годами для тѣхъ, кои будутъ сего заслуживать поведеніемъ своимъ въ теченіи остальнаго времени пребыванія ихъ въ работахъ, или же окажут-

Następcy Tronu Naszego, Cesarzewicza i Wielkiego Xięcia ALEXANDRA NIKOŁAJEWICZA do Tobolska, i przez cały ten czas prowadzili się nienagannie nie będąc ani pod sądem, ani w liczbie zbiegów. Od tego wyjęci są jedynie ci, którzy skazani zostali za przestępstwa przeciwko religii, lub za włóczęgę, połączoną z upornem tajeniem nazwisk, stanu, pochodzenia, i nakoniec tacy, którzy zesłani są z woli swych panow lub z wyrokow mieskich i wieyskich gromad, za rozpustne, bez nadziei poprawy prowadzenie się. Wyłączają się też i ci, którzy, zawarłszy w Syberyi związki małżeńskie, założyli tam stałe gospodarstwo i przeto sami nie żądaliby opuścić dotychczasowych mieysc pobytu. 2) Dla tych zesłanych na osiedlenie, którzy nie będą żądali, lub nie będą mogli korzystać z pozwolenia powrótu do wewnętrznych Guberniy Cesarstwa, dla krótkości czasu ich zostawania na Syberyi lub dla innych przyczyn, lecz którzy również od czasu zesłania sprawowali się nienagannie i nie byli ani pod sądem, ani zbiegami, skrócić o połowę terminy, wyznaczone im w cechu sług, lub w rzędzie robotników rzemieślniczych, a znaydujących się na tymczasowych fabrycznych robotach, uwolnić od nich natychmiast i zaliczyć do innych rzędow zesłańców, z prawami i ulgami, tym rzędom nadanemi. 3) Tym, którzy, z mocy powyższego prawidła, przeydą z cechu sług na mieszczan i cechowych, a z rzemieślniczych robotników na osadników, tudzież wprost na osiedlenie przeznaczonym, darować podwóyny termin wolności od opłaty skarbowych podatkow w porównaniu z tym, jaki zakreślony jest 749 art. Połączenia Ustaw o zesłańcach, rozciągając tę łaskę i do tych zesłańców, którzy już są osiedleni, lecz dla których ogólny termin ulgi w podatkach, nie był jeszcze upłynął w dniu przyjazdu do Tobolska Następcy Tronu Naszego, Cesarzewicza i Wielkiego Xięcia ALEXANDRA NIKOŁAJEWICZA. 4) Zaległości podatkow skarbowych, liczące się na zesłańcach, tak mających pozwolenie wrócenia do wewnętrznych Guberniy, jako i na pozostających w Syberyi, do jakiegobykolwiek pierwiastkowie należeli stanu, darować i z rachunkow wykreślić, uzyskując je tylko od tych, którzy już więcey, niż od lat 10-ciu, zaprowadzili stałe gospodarstwo. 5) Pomienione udzielające się ulgi i łaski, (wyjąwszy pozwolenie wrócenia do wewnętrznych guberniy Państwa), rozciągnąć też i na zesłane do Syberyi osoby stanu szlacheckiego, urzędników i innych, w pierwiastkowym stanie swoim nieuległych karom cielesnym, wyymując wszakże takich, którzy, z jakichbądź przyczyn zostali zesłani na osiedlenie, mimo to, iż popełnili ważne podług Połączenia Praw Kryminalnych przestępstwa, uległe karze ciężkich robot. Nadto, tym z liczby mających korzystać z udzielających się łask zesłańców tego rzędu, którzy, zostając w Syberyi nie mniey jak przez lat 10, dobrém prowadzeniem się zjednali względy mieyscowey Zwierzchności, pozwolić, jeżeli tego żądać będą, ażeby byli wykreśleni z rzędu zesłańców i zapisani do tamecznych gromad mieyskich, lub nawet weszli w Syberyi lub za Kaukazem do służby woyskowey w rangach nieoficerskich, na ogólnych dla ludzi tego rodzaju zasadach. Główna Zwierzchność mieyscowa może też, z własney uwagi, pozwolić im weyść i do służby cywilney w Syberyi, również w rangach nieoficerskich, z prawem otrzymania pierwszey oficerskiey rangi po upływie 12-tu lat; ze względu zaś na szczególne, godne uwagi przyczyny, taż Zwierzchność będzie mogła wyjednywać od Nas dla niektórych z nich pozwolenie powrótu do wewnętrznych Guberniy Cesarstwa, z prawem weyścia tam do cywilney lub woyskowey służby w rangach nieoficerskich. Udzielające się przez Nas zostającym w Syberyi zesłańcom ulgi nie mogą bydź rozciągnione na przestępców, skazanych do ciężkich robot; lecz żeby dać dowod Monarszego miłosierdzia Naszego tym z ich liczby, którzy podczas zwiedzenia Gubernii Tobolskiey przez Następcę Tronu Naszego, Cesarzewicza i Wielkiego Xięcia ALEXANDRA NIKOŁAJEWICZA, błagali Go o wstawienie się do Nas, Rozkazujemy: naznaczone dla nich przez wyroki sądów zakresy zostawania w robotach, skrócić o jednę trzecią część, lub nawet i o połowę, stosownie do rodzaju przestępstwa, wieku i stanu zdrowia, zostawując to do uwagi Głównych mieyscowych Zwierzchności; dla skazanych zaś do robot na czas nieograniczony, naznaczyć zakres lat piętnastu, pozwalając Głównym władzom w Syberyi skracać i ten 15 letni zakres o lat 5 dla tych, którzy staną się tego godnemi prowadzeniem się swojém w ciągu pozostającego czasu zostawania ich na robotach, lub którzy okażą się zasługującemi na szczególne zmiłowanie dla podeszłego wieku i słabości zdrowia. Ulgi te wszakże nie mają bydź stosowane do takich, skazanych na ciężkie roboty przestępców, którzy przeszli na ten rodzay kary ze stanu osiedleńców, lub którzy, przed upływem terminu dla nich naznaczonego, popełnili, lub jeszcze

ся достойными особаго снисхожденія по преклонности лѣтъ и слабости здоровья. Сіи облегченія не должны однакожъ быть распространяемы на тѣхъ осужденныхъ въ каторжную работу, кои назначены въ оную изъ поселенцевъ, или же, до истеченія опредѣленнаго имъ срока впали или впадутъ въ новыя уголовныя преступленія.“ (*С. В.*)

— Высочайшею Грамотою, 1-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 1 й степени*, Командиръ Кавалергардскаго Ея Величества полка, Генералъ-Маіоръ *Гринвальдъ*.

— Смоленскому Гражданскому Губернатору, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Хмѣльницкому*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Архангельскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ.

— Архангельскому Гражданскому Губернатору, Статскому Совѣтнику *Рославцу*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Смоленскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ. (*С. П.*)

— По указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушали представленіе Г. Министра Финансовъ, при коемъ препровождая засвидѣтельствованный списокъ съ Высочайше утвержденнаго 15 минувшаго Мая журнала Комитета, учрежденнаго для разсмотрѣнія разныхъ предположеній по Губерніямъ, возвращеннымъ отъ Польши, о гражданахъ и однодворцахъ, не подавшихъ о себѣ посемейныхъ списковъ, испрашиваетъ указовъ Правительствующаго Сената, кому слѣдуетъ, о приведеніи Высочайшей воли въ надлежащее исполненіе. *Въ приложенномъ же спискѣ изъяснено*: 1837 года Апрѣля 26, Комитетъ, учрежденный для разсмотрѣнія разныхъ предложеній по Губерніямъ, возвращеннымъ отъ Польши, слушалъ записку Министра Финансовъ о гражданахъ и однодворцахъ, не подавшихъ о себѣ посемейныхъ списковъ. По правиламъ 8-й народной переписи за прописныхъ, открытыхъ мѣрами Правительства при повѣркѣ поданныхъ сказокъ, виновные владѣльцы, общества, кагалы, волости или селенія подвергаются: а.) Платежу двойныхъ податей какъ за прошедшее съ 1-го Января 1835 года, такъ и на будущее время до новой ревизіи; б.) Штрафу 250 руб. за каждую прописную мужеска пола душу, и в.) Личному по суду наказанію по мѣрѣ вины. Относительно гражданъ и однодворцевъ Западныхъ Губерній, не записавшихся ни въ особую, указомъ 19 Октября 1831 года собственно для нихъ предписанную ревизію, ни въ 8-ю перепись, въ которую на случай невѣрности первой, велѣно было ихъ также внести, возникла нынѣ по предмету установленныхъ за неподачу сказокъ взысканій, переписка, относящаяся существенно къ слѣдующимъ вопросамъ: 1.) Однодворцы и граждане Западныхъ Губерній, при обращеніи ихъ въ сіи званія изъ бывшей Шляхты, не имѣли обществъ, образованіе которыхъ послѣдовало не только послѣ указа 1831 года объ особенной ихъ ревизіи, но и послѣ изданія правилъ для общей 8 народной переписи, Высочайше утвержденныхъ 16 Іюня 1833 года. Сказки, или посемейные списки для ревизіи, по указу 1831 года они подавали каждый лично за себя или за свое семейство, что оставлено въ своей силѣ и правилами 1833 года, и такъ за открытыхъ по послѣдней переписи прописными, должно ли установленныя двойныя подати (въ отношеніи однодворцевъ и гражданъ Западныхъ Губерній подымный сборъ) взыскивать въ полной суммѣ лично съ незаписавшихся, или какъ правилами 1833 года вообще для податныхъ состояній установлено, только половину, т. е. одинакой сборъ съ нихъ, а другую половину по общественной разскладкѣ; 2.) указомъ 1831 года не установлено съ незаписавшихся гражданъ и однодворцевъ никакого денежнаго штрафа, а велѣно поступать съ ними какъ съ бродягами; правила же 1833 года, хотя и распространены на нихъ положеніемъ Комитета Западныхъ Губерній 18 Февраля 1835 года; но при томъ же предписано, чтобы Казенные Палаты о тѣхъ прописныхъ душахъ, которыя будутъ впредь открыты мѣрами Правительства, не приступая къ рѣшительному распоряженію, доносили каждый разъ Министру Финансовъ, для общаго соображенія и распоряженія въ свое время. Въ сихъ обстоятельствахъ должно ли подвергать гражданъ и однодворцевъ Западныхъ Губерній, въ случаѣ открытія прописныхъ душъ, сверхъ двойнаго подымнаго сбора, еще и штрафу по 250 руб. за душу, обращаемому въ подобныхъ случахъ на общества другихъ податныхъ состояній? Министръ Финансовъ при разсмотрѣніи сихъ вопросовъ, имѣя въ виду относительно подымнаго сбора особыя положенія Комитета Западныхъ Губерній, Высочайше утвержденныя 18 Февраля и 30 Іюня 1835 года, которыми пояснено, что двойной подымной сборъ надлежитъ взыскивать за прописку цѣлаго семейства, а когда пропу-

popełnią, nowe przestępstwa kryminalne. (*G. S.*)

— Przez Naywyższy Dyplomat, 1-go Lipca, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *S. Stanisława 1-go stopnia*, Dowódzca półku Kawalergardów Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jey Mości, Jenerał-Major *Grinwald*.

— Smoleńskiemu Cywilnemu Gubernatorowi, Rzeczywistemu Radźcy Stanu *Chmielnickiemu*, Nayłaskawiey rozkazano bydź Archangielskim Cywilnym Gubernatorem.

— Archangielskiemu Cywilnemu Gubernatorowi, Radźcy Stanu *Rosławcowi*, Nayłaskawiey rozkazano bydź Smoleńskim Cywilnym Gubernatorem.

— Wedle Ukazu Jego Cesarskiey Mości, Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, przy którém załączając zaświadczoną kopią Naywyżey utwierdzonego 15-go zeszłego Maja żurnału Komitetu, ustanowionego dla rozpatrzenia różnych projektów w Guberniach, od Polski powróconych, o hraždanach i jednodworcach, którzy nie podali o sobie spisów familiynych, prosi o ukazy Rządzącego Senatu, komu należy, o przyprowadzenie Naywyższey woli do należytego wypełnienia. *W załączoney zaś kopii wyrażono*: Roku 1837 Kwietnia 26, Komitet, ustanowiony dla rozpatrzenia różnych projektów w Guberniach, od Polski powróconych, słuchał zapiski Ministra Skarbu o hraždanach i jednodworcach, którzy nie podali o sobie familiynych spisów. Podług prawideł 8 go popisu ludności, za opuszczonych, odkrytych przez środki Rządowe przy sprawdzaniu podanych skazek, winni właściciele, gminy, kahały, włoście albo wsie podpadają: a) Płaceniu podwóynych podatkow, tak za przeszłe od 1-go Stycznia 1835 roku, jako i na czas przyszły do nowego popisu; b) Sztrafowi 250 rubli za każdą opuszczoną męzkiey płci duszę, i c) Osobistey podług Sądu karze w miarę winy. Względnie Hraždan i Jednodworców Guberniy Zachodnich, którzy się nie zapisali ani do osobney, przez Ukaz 19 Października 1831-go roku właściwie dla nich przepisaney rewizyi, ani do 8-go popisu, do którego w razie niewierności pierwszey, kazano było i ich także wpisać, wynikła teraz w rzeczy o ustanowionych za niepodanie skazek uzyskań, korrespondencya, odnosząca się istotnie do zapytań następnych: 1) Jednodworcy i Hraždanie Guberniy Zachodnich, przy obróceniu ich do tego nazwania z byłey Szlachty, niemieli gmin, których utworzenie nastało nie tylko po ukazie 1831 roku o osobney ich rewizyi, ale i po wydaniu prawideł do powszechnego 8-go popisu ludności, Naywyżey utwierdzonych 16-go Czerwca 1833 roku. Skazki, czyli familiyne spisy do rewizyi, podług ukazu 1831 roku, podawali oni każdy osobiście za siebie albo za swą rodzinę, co zostawiono w swey mocy i prawidłami 1833 roku, przeto za odkrytych od czasu ostatniego popisu ludności opuszczonych w nim, czy należy ustanowione podwóyne podatki, (względnie jednodworców i hraždan Gubernii Zachodnich pobor podymny), uzyskiwać w zupełney summie, właściwie z niezapisanych, albo jak prawidłami 1833 roku w ogólności dla stanow podatkowych ustanowiono, tylko połowę, to jest: pojedyńczy pobor z nich, a drugą połowę podług rozkładu gminy; 2) przez Ukaz 1831 roku nie ustanowiono z niezapisanych hraždan i jednodworców żadnego sztrafu pieniężnego, ale kazano z niémi postępować, jak z włocęgami; prawidła zaś roku 1833-go, chociaż są na nich rozciągnione przez postanowienie Komitetu Guberniy Zachodnich 18 Lutego 1835 roku; ale przytém przepisano, ażeby Izby Skarbowe o tych duszach opuszczonych, które w czasie przyszłym będą odkryte przez środki Rządowe, nie przystępując do ostatecznego rozporządzenia, donosiły za każdym razem Ministrowi Skarbu, dla ogólnego rozstrząśnienia i rozporządzenia w swym czasie. W tych okolicznościach, azali mają ulegać Hraždanie i Jednodworcy Guberniy Zachodnich, w zdarzeniu odkrycia dusz opuszczonych, oprócz podwóynego poboru podymnego jeszcze i sztrafowi po 250 rubli za duszę, który spada w podobnych zdarzeniach na gminy innych stanów podatkowych? Minister Skarbu przy rozpatrzeniu tych zapytań, mając na względzie, co do poboru podymnego osobne ustanowienie Komitetu Guberniy Zachodnich. Naywyżey utwierdzone 18-go Lutego i 30 Czerwca 1835 roku, w których wyrażono, że podwóyny pobór podymny należy uzyskiwać za opuszczenie całey rodziny, a jeżeli opuszczoną została część tylko rodziny, uzyskiwać tylko półtorny, mniema na rozstrzygnienie obu zapytań: 1) Uzyskanie tego poboru podwóynego albo półtornego, za opuszczonych w rewizyi hraždan i jednodworców Guberniy Zachodnich, uskuteczniać, nie z gmin, ale z naczelników rodzin, którzy okażą się

щена только часть семейства, то взыскивать только полуторный, онъ полагаетъ въ разрѣшеніи обоихъ вопросовъ: 1.) взысканіе сего сбора двойнаго или полуторнаго, за пропущенныхъ по ревизіи гражданъ и однодворцевъ Западныхъ Губерній, производить не съ обществъ, а съ Начальниковъ семействъ, которые окажутся виновными въ неподачѣ ревизскихъ сказокъ за кого либо изъ семейства, или за цѣлое семейство; взысканію же 250 рублеваго штрафа за каждую прописную по ревизіи душу, обращаемаго закономъ на общества другихъ податныхъ состояній, гражданъ и однодворцевъ Западныхъ Губерній, не подвергать. 2.) Буде, однако кто либо изъ подвергнутыхъ платежу двойнаго или полуторнаго подымнаго сбора докажетъ, что не подача посемейнаго списка въ установленные правилами о 8-й народной переписи сроки, произошла не отъ его вины, а отъ задержанія списковъ старшиною общества, принявшаго на себя обязанность ихъ подачи, когда уже общества были образовзны, то поступать съ виновными по мѣрѣ вины на основаніи общихъ правилъ, изложенныхъ въ статьяхъ 67 и 68-й приложенія къ своду законовъ о состояніяхъ. Независимо отъ сихъ вопросовъ о порядкѣ взыеканія за прописныхъ по ревизіи однодворцевъ и гражданъ, вообще разсматривалось по дѣлу сему частное обстоятельство о незаписанныхъ по принадлежащему Князьямъ Радзивилламъ мѣстечку Бердичеву 166 душахъ однодворцевъ и 16 душахъ вольныхъ людей, Волынская Казенная Палата, основываясь на довѣренности, выданной Радзивиллами управителю своему Парадовскому о представленіи ревизскихъ сказокъ за живущихъ въ Бердичевѣ дворянъ и вольныхъ людей, и на томъ, что Парадовскій, по силѣ сей довѣренности выдалъ многимъ изъ пропущенныхъ ярлыки въ полученіи отъ нихъ сказокъ и такимъ образомъ обеспечилъ ихъ въ вѣрномъ представленіи сихъ сказокъ въ ревизскую Коммиссію, положила двойныя подати и 250 рублевой штрафъ, за всѣхъ сихъ людей взыскать съ владѣльцевъ Бердичева. Но какъ однодворцы и вольные люди должны были представить за себя посемейные списки сами, дворяне же вовсе не подлежали и ревизіи, то по жалобѣ о семъ Князей Радзивилловъ, Министръ Финансовъ полагаетъ: предположеннаго Казенною Палатою взысканія съ нихъ не производить, но если кто-либо изъ числа прописныхъ, подавшихъ о себѣ сказки Парадовскому и получившихъ отъ него квитанціи, признанъ будетъ на основаніи настоящаго положенія, подлежащимъ взысканію, такимъ предоставить развѣдываться съ нимъ Парадовскимъ какъ съ собственнымъ повѣреннымъ, формальнымъ порядкомъ, бывшему же въ Бердичевѣ Полиціймейстеру Подполковнику Борейшѣ, по настоянію котораго Князья Радзивиллы выдали Парадовскому довѣренность, оказавшуюся вовсе не нужною, замѣтить неумѣстное его въ семъ случаѣ требованіе. Комитетъ, находя преположенія Министра Финансовъ, въ семъ представленіи изложенныя, правильными, полагаетъ: предоставить ему привести оныя въ исполненіе. Приказали: о вышеизъясненномъ Высочайше утвержденномъ 15 минувшаго Мая журналѣ Комитета, учрежденнаго для разсмотрѣнія разныхъ предположеній по Губерніямъ, возвращеннымъ отъ Польши, для приведенія въ извѣстность и надлежащаго исполненія, въ Губернскія Правленія и Казенныя Палаты возвращенныхъ отъ Польши Губерній послать указы; предостався Волынскимъ: Губернскому Правленію и Казенной Палатѣ о приведеніи въ исполненіе изъясняемаго въ томъ журналѣ заключенія по частному обстоятельству, учинить надлежащее распоряженіе; о чемъ увѣдомить указами же Гг. Министровъ Внутреннихъ Дѣлъ и Финансовъ, во всѣ же Департаменты Правительствующаго Сената сообщитъ свѣденія, а для припечатанія въ Сенатскихъ вѣдомостяхъ экземпляръ указа препроводить въ Типографію при извѣстіи. Іюля 14 дня 1837 года. (*По 1-му Департаменту.*)

— Г. Министръ Юстиціи, при соображеніи съ узаконеніями ходатайства Харьковскаго Гражданскаго, исправляющаго должность Военнаго Губернатора города Харькова, о назначеніи пенсіи вдовѣ Титулярнаго Совѣтвика *Бардакова*, служившаго архиваріусомъ и столоначальникомъ въ Харьковской Гражданской Палатѣ, и не получавшаго окладнаго жалованья, встрѣтивъ сомнѣніе, изъ какого разряда надлежитъ назначать пенсіи чиновникамъ, занимавшимъ штатныя должности и не получавшимъ окладнаго жалованья, входилъ о семъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ. Его Императорское Величество, по Положенію Комитета, изволилъ находить, что Св. уст. о пенс. и единовременныхъ пособіяхъ постановлено: въ ст. 1403-й, тѣмъ чиновникамъ, кои въ дѣйствительной службѣ получаютъ жалованья менѣе, нежели

winnymi niepodania rewizyynych skazek za kogokolwiek z rodziny, albo za całą rodzinę; pod uzyskanie zaś 250-rublowego sztrafu za każdą opuszczoną w rewizyi duszę, spadającego z mocy prawa na gminy innych stanôw podatkowych, nie podciągać hraždan i jednodworców Guberniy Zachodnich. 2) Jeżeli jednakże ktokolwiek z uległych płaceniu podwóynego albo półtornego poboru podymnego przekona, iż niepodanie spisu familiynego w ustanowionych prawidłami o 8-m popisie ludności terminach, wynikło, nie z jego winy, ale z przyczyny zatrzymania spisow przez starszynę gminy, który przyjął na siebie obowiązek ich podania, kiedy już gminy były formowane, tedy postępować z winnemi w miarę winy na osnowie powszechnych prawideł, opisanych w artykułach 67 i 68 dodatku do połączenia praw o stanach. Nie zależnie od tych zapytań o porządku uzyskiwania za opuszczonych w rewizyi hraždan i jednodworców, w ogólności rozpatrywana była w tey rzeczy szczególna okoliczność, o niezapisanych w należącém do Xiążąt Radziwiłłów miasteczku Berdyczewie 166 duszach jednodworców i 16 duszach ludzi wolnych, Wołyńska Izba Skarbowa, zasadzając się na plenipotencyi, wydaney przez Radziwiłłów swojemu Rządcy Paradowskiemu, o podaniu Rewizyynych skazek za mieszkających w Berdyczewie dworzan i ludzi wolnych, i na tém, iż Paradowski, na mocy tey plenipotencyi wydał wielom z opuszczonych jarłyki na otrzymanie od nich skazek i tym sposobem zabezpieczył ich względem rzeczywistego podania tych skazek do Kommissyi Rewizyyney, postanowiła podwóyne podatki i 250 rublowy sztraf, za wszystkich tych ludzi uzyskać z właścicieli Berdyczewa. Ale, że jednodworcy i ludzie wolni powinni byli przedstawić sami za siebie spisy familiyne, dworzanie zaś zgoła rewizyi nie ulegali, tedy po zaniesioney o tém żałobie Xiążąt Radziwiłów, Minister Skarbu mniema: zamierzonego przez Izbę Skarbową uzyskania z nich nie czynić, ale jeżeli ktokolwiek z liczby opuszczonych, którzy podali o sobie skazki Paradowskiemu i otrzymali od niego kwietacye, uznany będzie na osnowie tego postanowienia, ulegającym uzyskaniu, takim zalecić rozprawiać się z Paradowskim, jako ze swoim Plenipotentem, porządkiem formalnym, byłemu zaś w Berdyczewie Policmeystrowi Podpółkownikowi Boreyszy, na którego nalegania Xiążęta Radziwiłłowie wydali Paradowskiemu pełnomocnictwo, które się okazało zupełnie niepotrzebném, wytknąć niestosowne jego w tym razie żądanie. Komitet, znaydując zdania Ministra Skarbu, w tém przedstawieniu objęte, za zgodne z prawidłami, mniema: zostawić mu przywiedzenie tego do skutku. Rozkazali: o wyżey opisanym Naywyżey utwierdzonym 15-go zeszłego Maja žurnale Komitetu, ustanowionego dla rozpatrzenia różnych projektów w Guberniach, od Polski powróconych dla przyprowadzenia do wiadomości i należytego wypełnienia, do Rządów Gubernialnych i Izb Skarbowych powróconych od Polski Guberniy posłać ukazy, zaleciwszy Wołyńskim: Rządowi Gubernialnemu i Izbie Skarbowey o przyprowadzeniu do wypełnienia opisywanego w tym žurnale rozstrzygnienia względem okoliczności szczególney, uczynić należyte rozporządzenie; o czém zawiadomić również przez Ukazy PP. Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Skarbu, do wszystkich zaś Departamentów Rządzącego Senatu posłać uwiadomienia, a dla wydrukowania w Gazecie Senackiey exemplarz ukazu przesłać do drukarni przy zawiadomieniu. Lipca 14-go dnia 1837 roku. (*Z pierwszego Departamentu*).

— P. Minister Sprawiedliwości, przy porównaniu z prawami starania Charkowskiego Cywilnego, sprawującego obowiązek Wojennego Gubernatora miasta Charkowa, o naznaczeniu pensyi wdowie Radcy Honorowego Bardakowa, który był Archiwistą i Naczelnikiem Stołu w Charkowskiey Izbie Cywilney, a który nie otrzymał wyznaczoney płacy, napotkawszy wątpliwość: z jakiego rzędu należy wyznaczać pensye urzędnikom, zaymującym obowiązki etatowe i którzy nie pobierali wyznaczoney płacy, czynił o tém przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów. Jego Cesarska Mość po nastałém postanowieniu Komitetu, raczył znaydować, że w Połączeniu Ustaw o pensyach i jednorazowych pomocach postanowiono: w art. 1,403 tym Urzędnikom, którzy w służbie rzeczywistey pobierają płacę, mnieyszą od naznaczaney w rozpisaniu pensyi, przeznacza się ona przy odstaw-

какая назначается по росписанію пенсія, опредѣляется оная при отставкѣ не по расписанію сему, но по мѣрѣ получаемаго на службѣ жалованья; и въ ст. 1,421, чиновникамъ, занимавшимъ не канцелярскія, а высшія противъ оныхъ, или штатныя долности безъ жалованья, назначаются пенсіи изъ окладовъ, присвоенныхъ симъ должностямъ по росписанію, а потому, въ 9-й день минувшаго Іюня, Высочайше повелѣть соизволилъ: распространить дѣйствіе сей послѣдней статьи и на такихъ изъ означенныхъ въ оной чиновниковъ, коимъ вмѣсто постояннаго окладнаго жалованья выдавались временно нѣкоторыя суммы, если сіи временныя выдачи, или неокладное жалованье, въ теченіе послѣдняго года службы чиновника, составляли не менѣе оклада, по росписанію о пенсіяхъ должности его присвоеннаго; въ противномъ же случаѣ, руководствоваться приведенною выше 1403 ст. Св. пенс. уст. (Опубл. Пр. Сн. Іюля 13 дня 1837 года.) (*С. В.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 26-го Іюля.

Слышно, что во время присутствія въ здѣшней столицѣ Эрцъ-Герцога *Райнера*, Италіанскаго Вице Короля, приведенъ въ исполненіе проектъ образованія благородной Италіанской лейбъ гвардіи для Императора, на томъ основаніи, на которомъ состоитъ и Венгерская гвардія. Устройство этой гвардіи будетъ столько ускорено, чтобы она могла уже исполнять службу при коронаціи въ Короли Ломбардо-Венеціанскіе.

— Все болѣе и болѣе слышно, что наше Правительство сдѣлаетъ 3-процентный заемъ, которому приписываютъ ожидаемое здѣсь прибытіе Барона *Ротшильда*.

— Турецкій Посланникъ *Ферикъ*-Паша отправляется непремѣнно въ Россійскій лагерь при Одессѣ. Такъ какъ онъ беретъ съ собою весь свой дворъ, то полагаютъ, что невозвратится болѣе въ Вѣну.

31-го Іюля.

Ея Велич. Императрица, заболѣла нѣсколько насморкомъ и небольшою лихорадкою; 26 ч. обнаружилась у нея сыпь, которую признали корью. Лекарскій бюлетень отъ 28 ч. представляетъ эту болѣзнь какъ благополучно разрѣшившуюся.

— Изъ Неаполя мы получили письма сообщающія благопріятныя извѣстія о значительномъ уменьшеніи холеры въ семъ городѣ.

— Говорятъ, что Князь Павелъ *Эстергази*, Посланникъ нашъ въ Лондонѣ, отправится изъ Англіи въ отпускъ на нѣкоторое время. Государ. Канцлеръ Князь *Меттернихъ*, пригласилъ Князя въ Богемію, куда отправится до прибытія своего въ здѣшнюю столицу.

Величка, 6-го Іюля.

Здѣсь устроивается посредствомъ общества на акціяхъ, заведеніе соляныхъ водъ, для употребленія по всѣмъ до селѣ извѣстнымъ въ медицинѣ способамъ. Столько болѣзней удручающихъ человѣчество, по причинѣ которыхъ богатѣйшіе отправлялись къ морскимъ водамъ, теперь найдутъ и здѣсь пособіе не требующее большихъ издержекъ; такъ какъ ходатайствомъ общества на акціяхъ, прежде чѣмъ сіе заведеніе будетъ имѣть нужныя строенія и все чѣмъ самыя лучшія этого рода заведенія должны быть снабжены, уже теперь въ нанятой для этой цѣли хорошей гостинницѣ, устроены четыре бани, въ коихъ можно имѣть ванны изъ прѣсной воды за 12 крейцеровъ съ примѣсью соли до полъ ведра за 20 кр. съ солью вмѣстѣ съ сѣрою, также капельную баню за 30—40 крейцеровъ. При томъ за квартиру и всѣ другія удобства въ этой же гостиницѣ, столь умѣренная назначена плата, что этимъ уже устранены всѣ невыгоды. Сверхъ того въ городѣ много квартиръ отдаются въ наемъ. (*G. C.*)

Франція.

Парижъ, 26-го Іюля.

Въ газ. *Presse* помѣщено: „Ожидаемое прибытіе Принца Людвика *Бонапарте* въ Швейцарію, составляетъ происшествіе, которое должно обратить на себя вниманіе большихъ Державъ, потому что и для оныхъ, равно какъ и для Франціи, главное дѣло состоитъ въ сохраненіи спокойствія, которымъ въ эти времена пользуется Европа. Не должно забывать что Принцъ Людвикъ *Бонапарте* при своемъ появленіи въ Страсбургѣ, возбудилъ воспоминанія о Республикѣ, равно какъ и о Императорскомъ Правленіи въ пользу своего предпріятія. Кромѣ того необходимость заставила его обратиться съ своими воззваніями ко всему, что только заключаетъ въ себѣ Европа скораго къ волненію и противнаго общественному порядку. Вѣроятно Швейцарія не будетъ ожидать требованія, которое могло бы послѣдовать со стороны большихъ Державъ, но немедлен-

ce, nie podług tego rozpisania, ale w miarę pobieraney w czasie służby płacy, i w artykule 1,421, Urzędnikom, którzy zaymowali nie kancellaryyne, ale wyższe w porównaniu z niemi, albo etatowe obowiązki, bez wyznaczoney płacy, naznaczają się pensye z wyznaczeń, do tych obowiązków przywiązanych podług rozpisania; a zatém w dniu 9-m przeszłego Czerwca, Naywyżey Rozkazać raczył: rozciągnąć moc obowiązującą tego artykułu ostatniego i na tych objętych w nim Urzędnikow, którym, zamiast stałey wyznaczoney płacy, wydawane były czasowie pewne summy, jeżeli te czasowe wydania, czyli niewyznaczona płaca, w biegu ostatniego roku służby Urzędnika, wynosiły nie mniey od wyznaczenia, podług rozpisania pensyi, jego obowiązkowi przyswojoney; w przeciwnym zaś razie, mieć za przewodnictwo wyżey przytoczony, 1,403 art. Połączenia ustaw o pensyach. (*Opubl. przez Rz. Senat 13 Lipca 1837 roku*). (*G. S.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń, dnia 26 Lipca.

Słychać, że podczas obecności Arcy-Xięcia *Rainerego*, Vice-Króla Włoskiego w tuteyszey stolicy, przyszedł do skutku projekt utworzenia szlacheckiey gwardyi włoskiey przy boku Cesarza, na zasadach służących takieyże gwardyi węgierskiey. Urządzenie tey gwardyi będzie o tyle przyśpieszone, aby mogła już odbywać służbę podczas koronacyi na Króla Lombardzko-Weneckiego.

— Coraz więcey słyszeć się daje, że Rząd nasz zaciągnie 3 procentową pożyczkę, którey przypisują spodziewane tu przybycie Barona *Rotszylda*.

— Poseł Turecki *Ferick* Basza udaje się niezawodnie do obozu Rossyyskiego pod Odessą. Ponieważ zabiera z sobą cały dwór swóy, wnoszą ztąd, że nie wróci więcey do Wiednia.

Dnia 31.

N. Cesarzowa Jmć będąc cokolwiek słaba na katar i małą gorączkę, dostała dnia 26 wyrzutów, które za odrę uznano. Biuletyn lekarski z dnia 28, przedstawia tę słabość, jako pomyślnie rozwiniętą.

— Z Neapolu otrzymaliśmy listy, zwiastujące pomyślną wiadomość o znaczném zmnieyszeniu się cholery w tém mieście.

— Mówią, że Xiąże Paweł *Esterhazy*, Poseł nasz w Londynie, wyjedzie z Anglii na czas niejaki za urlopem. Kanclerz Państwa, Xiąże *Metternich* zaprosił Xięcia do Czech, dokąd uda się przed przybyciem swojém do tuteyszey stolicy.

Wieliczka, 6 Lipca.

Tworzy się tu przez towarzystwo akcyyne, zakład kąpieli słonych, do używania wszelkim dotąd w medycynię znanym sposobem urządzonych. Tyle cierpień prześladujących ród ludzki, dla których możnieysi dotąd udawali się do kąpieli morskich, dziś już znaydzie tutay ratunek naymnieyszym, ile bydź może, kosztem; za staraniem bowiem towarzystwa akcyynego, nim ten zakład w potrzebne budowle i wszystko, co naypięknieysze tego rodzaju zakłady posiadać mogą, zaopatrzonym będzie, już dziś w najętey do tego celu porządney oberży, istnieją cztery nawygodniey urządzone łazienki, w których kąpiel z wody słodkiey za 12 kr., z domieszaniem Surowicy (Salz-soole) aż do pół wiadra za 20 kr., z surowicą a razem i siarką, z odwarem słodu, albo mułem słonym, lub ter kroplaną (Tropfbad) za 30—40 kr. m. k. mieć można. Obok tego zaś mieszkanie w teyże oberży i wszystkie wygody tak dalece mają taxy umiarkowanie ograniczone, iż przez to już wszelkim ukrzywdzeniom zapobieżono. W mieście, oprócz tego, mieszkania liczne są do najęcia. (*G. C.*)

Francya.

Paryż, dnia 26 Lipca.

W dzienniku *Presse* czytamy: „Oczekiwane przybycie Ludwika *Bonapartego* do Szwaycaryi jest rzeczą, która zwrócić powinna na siebie uwagę Wielkich Mocarstw, gdyż im i Francyi również wiele zależy na utrzymaniu spokoyności, którey w tym momencie używa Europa. Nie należy zapomnieć, iż Xiąże Ludwik *Bonaparte* podczas ukazania się swojego w Strażburgu, wywołał wspomnienia o rzeczypospolitey i o Rządzie Cesarskim, na stronę swojego przedsięwzięcia. Konieczność przymusiła go nadto, wydać odezwę do wszystkich, co tylko ma w sobie Europa z burzycieli spokoyności i nieprzyjacioł porządku publicznego. Zapewna dla tego Szwaycarya nie będzie oczekiwała wezwań, któreby mogły bydź do niey czynione ze strony Wielkich Mocarstw, lecz wkrótce zastosuje i do Xięcia Ludwika *Bonapartego* postanowienie, które wyrzekł Związek Szwaycarski przeciwko tych wycho-

но приведеть въ исполненіе постановленіе, изданное Союзомъ противъ тѣхъ политическихъ выходцевъ, которыхъ пребываніе въ Кантонахъ оказалось бы вреднымъ дружественнымъ связямъ съ сосѣдственными Государствами, примѣнивъ оное и въ отношеніи Принца Людвика *Бонапарте*."

— Въ одной изъ здѣшнихъ газетъ помѣщено: „Мы замѣчаемъ съ нѣкотораго времени въ Англійскихъ журналахъ нѣкоторое опасеніе на счетъ состоянія здоровья Королевы *Викторіи* и изъ полученныхъ нами частныхъ писемъ равномѣрно заключать можно, что вѣроятно въ Парламентѣ вновь созванномъ, будутъ предложены нѣкоторыя постановленія въ отношеніи наслѣдства престола на случай если бы Королева *Викторія* умерла не оставивъ потомства. Однакожъ кажется всѣ убѣждены, что Верхняя Палата не согласится принять постановленіе, по которому сдѣлана была бы какая либо перемѣна на щетъ наслѣдства престола.

— Сегодняшній *Мониторъ* заключаетъ Королевское постановленіе, по которому всѣ корабли подъ Неаполитанскимъ флагомъ во Французскихъ гаваняхъ, подвержены уплатѣ узаконенныхъ пошлинъ и повинностей, въ случаѣ же если бы эти пошлины не были столь значительны, какъ взимаемыя съ Французскихъ кораблей въ Неаполитанскихъ гаваняхъ, то Французскія начальства должны требовать, не смотря на опредѣленія законовъ, прибавки пополняющей количество пошлинъ въ сравненіи съ Неаполитанскими.

— Дѣло производимое въ здѣшнемъ уголовномъ судѣ, о Генералѣ *Донадье* по поводу изданнаго имъ сочиненія: *О Древней Европѣ, о Царяхъ и народахъ нашего времени*, вчера привлекло чрезвычайное множество слушателей. Не смотря на искусную защиту Г-на *Ше д'Этанжъ*, Генералъ *Донадье* обвиняемый въ оскорбленіи Короля и покушеніи на низверженіе его правленія, объявленъ виновнымъ и приговоренъ къ тюремному заключенію на два года и къ уплатѣ 5,000 фр. пени. Редакторъ газ. *Quotidienne*, который сообщилъ изъ оной извлеченія и за это равномѣрно призванъ былъ въ судъ, объявленъ безвиннымъ.

— Въ *Gazette de France* помѣщено: „Г. *Женудъ* вчера долженъ былъ явиться предъ слѣдственными судьями. Допросы продолжались 3½ часа. Его обвиняютъ что онъ дѣйствуя за одно съ Гг. *Беррье* и *Вальшъ*, намѣренъ былъ призвать во Францію Герцогиню *Беррійскую* и ея сына, произвести междоусобную войну и низвергнуть существующее правленіе. Это обвиненіе основывается на одномъ благодарственномъ письмѣ Г. *Женуда* къ Герцогинѣ *Беррійской* переданномъ посредствомъ Г. *Вальша* и тоже на письмѣ Г. *Беррье* къ Г-ну *Вальшъ*. Также у другаго изъ нашихъ сотрудниковъ, Г. *Неттмана* теперь находящагося въ Лондонѣ, дѣлали на квартирѣ обыскъ."

— Двое здѣшнихъ Ботанистовъ купили въ Шотландіи, за 1,250 фр. новую Камелію, названную *Фридерикъ Великій*, невидимой еще донынѣ величины. (*A.P.S.Z.*)

30-го Іюля.

Въ Вердюнѣ 24 ч. распространился слухъ, которому мало вѣрили, что будто Принцъ Людвикъ *Бонапарте* прибылъ въ тамошнія окрестности и скрывался неподалеку оттуда въ Френъ анъ-Вевръ. По этой, или другой причинѣ, всѣ экипажи прибывающіе въ Вердюнъ, Нанси и Монтмеди, тщательно осматриваютъ; при воротахъ и заставахъ, поставлены жандармы. Получающіе достовѣрныя извѣстія, утверждаютъ, что Правительство наблюдаетъ не за Принцемъ Людвикомъ *Бонапарте*, но за другою важнѣйшею особою.

— Молодые здѣшніе лѣкаря, отправившіеся въ Неаполь и Сицилію для пользованія тамъ больныхъ, не могли получить паспортовъ отъ Неаполитанскаго Посланника, который объявилъ, что его Правительство не желаетъ, чтобы Французскіе лѣкари, проникнутые невыгоднымъ образомъ мыслей, распространяли раздоры въ Сициліи и Неаполѣ.

— По донесеніямъ *Алжирскаго Монитера* отъ 21 ч. войско стоящее въ лагерѣ Гуэльма, дало сраженіе съ Арабами Константинскаго Бея. Полковникъ *Дювивье* замѣтивъ въ одинъ день на разсвѣтѣ, что непріятель маневрировалъ на возвышенностахъ южной стороны Гуэльма, тотчасъ выступилъ противу него съ 600 чел. пѣхоты, 120 конницы и съ 2 полевыми орудіями, настигъ его на 2 часа пути отъ Гуэльмы и тотчасъ началъ аттаку. Непріятель имѣвшій 5,000 чел., видя на своей сторонѣ большій перевѣсъ, окружилъ наше войско, но не могъ причинить никакого вреда. Полковникъ *Дювивье* причинившій Арабамъ большой уронъ, совершилъ ретираду до лаге-

dniów polityczných, których obecność w Kantonach mogłaby naruszyć stosunki dobrego sąsiedztwa."

— Jeden z tuteyszych dzienników donosi: „W dziennikach Angielskich daje się postrzegać od dni kilku ciągła jakaś obawa o stan zdrowia Królowey *Wiktoryi*, a listy prywatne dają do zrozumienia, że na przyszłym Parlamencie będzie zapewne wniesiony projekt do uchwały następstwa, na przypadek, gdyby Królowa zeszła bezpotomnie. Zdaje się wszelako, że Izba Wyższa nie postanowi nic takiego, coby zmianę w zasadzie następstwa tronu przynosiło."

— Dzisieyszy *Monitor* zawiera rozporządzenie Królewskie, pociągające wszystkie okręty Neapolitańskie i pod banderą tego kraju w portach francuzkich, do opłaty cła, prawem ustanowionego. W razie, jeżeliby ta opłata nie była tak wysoką, jak te, którym podlegają okręty Francuzkie w portach Neapolitańskich, tedy władze Francuzkie, mogą, oprócz opłaty prawney, żądać dodatkow, opłatom Neapolitańskim wyrównywających.

— Sprawa Jenerała *Donadieu*, legitymisty, wytoczona wczora przed sąd Assysów, z powodu napisanego przezeń dziełka: „*O Dawney Europie, o Królach i narodach naszych czasów*," ściągnęła mnóztwo słuchaczów. Mimo bardzo zręczney obrony, mianey przez Pana *Chaix-d'Estange*, sąd uznał Jenerała *Donadieu* winnym obrazy przeciwko Królowi i zamachu na obalenie jego Rządu, a następnie osądził go na dwuletnie więzienie i 5,000 fr. kary. Wydawcę dziennika *Quotidienne*, który z tego dziełka umieścił wyjątek w swém pismie, uznał tenże sąd niewinnym.

— W *Gazette de France* czytamy: „P. *Genoude* stawiony był wczora przed sędzią instrukcyynym. Słuchanie jego trwało półczwarty godziny. Oskarżony on jest, jako będący w porozumieniu z PP. *Berryer* i *Walsh*, względem przywrócenia Xiężny *Berry* i jey syna do Francyi, zrządzenia woyny domowey i obalenia Rządu teraźnieyszego. Oskarżenie to zasadza się na liście podziękowania do Xiężny *Berry* od Pana *Genoude*, który wręczył P. *Walsh* i na liście od P. *Berryer* do P. *Walsh*. Także u drugiego z naszych spółpracowników P. *Nettement*, który teraz jest w Londynie, odbyło się przeszukanie."

— Dway tuteysi Botanicy kupili w Szkocyi nową Kamelią, nazwaną *Fryderyk Wielki*, za 1,250 fr., dotąd niewidzianey jeszcze wielkości. (*A.P.S.Z.*)

Dnia 30.

W Verdun rozeszła się dnia 24 pogłoska, którey mało dawano wiary, jakoby Xiąże Ludwik *Bonaparte*, przybył w tamte okolice i ukrywał się w niedalekiém ztamtąd mieyscu Fresnes-en-Voevre. Czy to z tego powodu, czy z innego, niezawodną jest wszakże rzeczą, że wszystkie powozy, przybywające do Verdun, Nancy i Montmedy, przetrząsano starannie, a przy bramach i rogatkach postawiono żandarmów. Osoby, które zwykły miewać z dobrego źródła wiadomości, zapewniają, że policya, nie Xięcia Ludwika *Bonapartego*, ale inną, ważnieyszą, śledzi osobę.

— Młodzi lekarze tuteysi, którzy pojechali do Neapolu i Sycylii dla ratowania tam chorych, nie mogli uzyskać pasportów od Posła Neapolitańskiego, który oświadczył, iż Rząd jego nie życzy sobie, aby francuzcy lekarze, przejęci złemi zasadami, niezgodę w Sycylii i Neapolu rozsiewali.

— Podług *Monitora Algierskiego* z dnia 21, woysko stojące w obozie Guelma, stoczyło walkę z Arabami Beja Konstantyny. Półkownik *Duvivier*, dostrzegłszy jednego dnia nad świtem, że nieprzyjaciel defilował na wzgórzach od strony południowey Guelma, wyruszył zaraz przeciwko niemu w 600 piechoty, 120 konnicy i z 2 ma działami polowemi, doścignął go o 2 godziny drogi od Guelma i natychmiast attak rozpoczął. Nieprzyjaciel, mający 5,000 ludzi, widząc tak wielką przewagę numeryczną na swojey stronie, otoczył nasze woysko, ale nie mógł żadney szkody wyrządzić. Półkownik *Duvivier*, który zadał Arabom klęskę wielką, uzupełnił swój odwrót w jak naylepszym porządku, aż do

ря въ величайшемъ порядкѣ. У него 4 чел. убито и 14 ранено, всѣ они отвезены въ Гуэльму. Ничего рѣшительно не попалось непріятелю. Арабы не болѣе успѣли при нападеніяхъ своихъ на поколѣнія состоящія подъ Французскимъ покровительствомъ и находящіяся въ окрестностяхъ Гуэльма. Полковникъ *Дювивье* увѣрилъ ихъ въ защитѣ и сдержалъ слово; имъ довольно оставалось времени, чтобы свои наметы и скотъ отправить въ безопасное мѣсто.

— Правительство получило сегодня слѣдующую депешу: „*Бордо 28 Іюля.* Донесенія полученныя 25 ч. въ Сарагоссѣ, утверждаютъ навѣрное, что *Донъ-Карлосъ* прибылъ въ Аліагу и Камарилласъ, *Ораа* въ Мора де Рубіелосъ, *Эспартеро* въ Санти Эулалія а *Буэренсъ* въ Бланка. Такимъ образомъ экспедиція въ Дарока, обратилась на право въ Кантавіеху, всегда подъ предлогомъ возвратиться чрезъ Эбро. Побѣги нисколько не прекращаются."

31-го Іюля.

Вчера послѣ тридневнаго пребыванія въ Тюйльери, Король съ Королевою и своею Фамиліею отправился въ Нёльи, откуда выѣдутъ въ замокъ Э.

— Г. *Лавока*, тотъ самый, который отличился нѣсколько въ процессѣ *Фіески* а потомъ вторично не былъ избранъ въ легіонъ національной гвардіи, которой былъ Полковникомъ, теперь пожалованъ Командорскимъ крестомъ Почетнаго Легіона.

— Многіе усердно ходатайствуютъ у Военнаго Министра на щетъ возвращенія къ дѣйствительной службѣ Генерала *Риньи*, но Ген. *Бернаръ* до сихъ поръ неоказалъ снисходительности.

— Получена по телеграфу слѣдующая депеша: „*Бордо 29 Іюля.* 22 Іюля *Донъ-Карлосъ* съ малымъ числомъ войска прибылъ въ Кантавіеха. Въ этотъ же самый день *Эспартеро* былъ въ Санта Эулалія, *Ораа* въ Мора а *Буэренсъ* обратился къ Теруэлю. Въ Эстеллу прибыло 400 Карлистскихъ раненыхъ въ сраженіи 21 ч. при Эбро."

— По письмамъ изъ Берлина отъ 18 Іюля, Прусскій Король какъ только получилъ извѣстіе о постановленіи Короля Ганноверскаго, объявилъ что это не согласно съ его мнѣніемъ, и посему написалъ письмо къ Королю *Эрнесту Августу*, совѣтуя ему, чтобы имѣлъ болѣе предосторожности въ своихъ поступкахъ. Донесеніе это кончится слѣдующимъ образомъ: „Генералъ *Мифлингъ*, извѣстный по своей умѣренности, избранъ Посланникомъ въ Ганноверъ, для устраненія всѣхъ поводовъ, которые могли бы возбудить общее неудовольствіе жителей."

— На щетъ второй Карлистской экспедиціи отправленной изъ Наварры, носятся самые разнообразные слухи. 21 ч. экспедиція встрѣтилась при Эбро съ Христиносами; почему произошло сраженіе, въ которомъ обѣ стороны приписываютъ себѣ побѣду.

— Увѣдомляютъ изъ Байонны, что договоры на щетъ займа 250 мил. для Испаніи наконецъ приведены въ исполненіе.

— *Messager* напечаталъ статью въ которой старается доказать, что единственнымъ и непремѣннымъ намѣреніемъ *Донъ-Карлоса* есть походъ въ Мадритъ, но какіе бы ни были его планы и виды, кажется однако, что *Ораа* и *Эспартеро* рѣшились итти ему по пятамъ; только Баронъ *Мееръ* встрѣчаетъ препятствіе въ своихъ хорошихъ намѣреніяхъ отъ упорства Барселлонскихъ жителей. (*G. C.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 25-го Іюля.

Слышно что царствующая Королева 10 Августа, формально переѣдетъ въ Виндсорскій замокъ.

— Національное Ирландское общество, опредѣлило поднести адрессъ Королевѣ, въ которомъ намѣрено просить Ея Велич., обратить вниманіе на насильственные поступки вновь произведенные противъ Католиковъ, по случаю коихъ, убито трое дѣтей.

— Принцъ Людвикъ *Бонапарте* 6 Іюня предъ своимъ отъѣздомъ изъ Нью-Іорка, написалъ письмо къ Президенту Соединенныхъ Штатовъ въ Вашингтонъ, изъявляя свое сожалѣніе, что ему обстоятельства не дозволили познакомиться съ нимъ и путешествуя по этой странѣ короче узнать, нравы и государственные уложеніе, потому, что опасная болѣзнь матери, заставляетъ его скорѣе спѣшить въ Англію, откуда онъ намѣренъ отправиться въ Швейцарію. Наконецъ онъ опровергаетъ, какъ самъ говоритъ, ложные слухи, что будто онъ принялъ какія то обязательства противу Французскаго Правительства.

— О сильномъ движеніи въ которое приведена Великобританія по поводу общихъ выборовъ, можно дать понятіе тѣмъ, что увеличеніе доходовъ почты въ сіе время простирается до 100,000 ф. стер. Почти не менѣе значительны доходы типографій за печатаніе донесеній, циркуляровъ, адрессовъ и билетовъ,

obozu. Miał 4 ludzi zabitych, 14 ranionych, których wszystkich do Guelmy uprowadzono. Nic zgoła nie dostało się w ręce nieprzyjaciela. Arabowie nie byli szczęśliwszemi w napadach swoich na pokolenia, zostające pod opieką Francuzką, a znajdujące się w okolicy Guelma. Półkownik *Duvivier* zapewnił im obronę i dotrzymał słowa: miały dosyć czasu, namioty i bydło swoje uprowadzić w mieysce bezpieczne.

— Dziś otrzymał Rząd następującą depeszę: „*Bordeaux, 28 Lipca.* Doniesienia, otrzymane d. 25-go w Saragossie, utrzymują z pewnością, że *Don Carlos* przybył do Aliaga i Camarillas, *Oraa* do Mora de Rubielos, *Espartero* do Santa Eulalia, a *Buerens* do Blanca. Tym sposobem, wyprawa dążąca do Daroca, skierowała swój pochód na prawo ku Cantavieja, dając zawsze do poznania, że ma zamiar powrócić przez Ebro. Zbiegowstwo nie ustaje bynaymniey."

Dnia 31.

Wczorà po trzydniowym pobycie w Tuilleryach, wyjechał Król z Królową i rodziną swoją do Neuilly, zkąd mają się udać do zamku Eu.

— Pan *Lavocat*, ten sam, który cokolwiek w procesie *Fieschiego* figurował, a potém nie był powtórnie obranym w legii gwardyi narodowey, którey był Półkownikiem, został teraz ozdobiony krzyżem Komandorskim Legii Honorowey.

— Wiele osób wstawia się bardzo usilnie u Ministra woyny za przywróceniem do służby czynney Jenerała *Rigny*, ale Jenerał *Bernard* pokazał się dotąd nieugiętym.

— Depesza dziś przez telegraf otrzymana, brzmi w te słowa: „*Bordeaux, 29 Lipca.* Dnia 22 Lipca przybył *Don Karlos* z małą tylko liczbą woyska do Cantavieja. Tegoż samego dnia był *Espartero* w Santa-Eulalia, *Oraa* w Mora, a *Buerens* obrócił się na Teruel. Do Estelli przybyło 400 Karolistów, ranionych w bitwie d. 21 nad Ebro."

— Podług listów z Berlina daty 18 Lipca, Król Pruski, jak tylko powziął wiadomość o postanowieniu Króla Hannowerskiego, oświadczył wyraźnie, iż to nie zgadza się z jego przekonaniem, i dla tego napisał list do Króla *Ernesta Augusta*, radząc mu, ażeby był więcey ostróżnym w postępowaniu swojém. To doniesienie kończy się w następujący sposób: „Jenerał *Müfling*, znany ze swego umiarkowania, wybrany został na Posła do Hannoweru, dla wstrzymania kroków, któreby mogły bydź powodem ogólnego nieukontentowania mieszkańców."

— Względem drugiey wyprawy Karolistowskiey, wysłaney z Nawarry, obiegają nayrozmaitsze wieści. Dnia 21 zeszła się wyprawa nad Ebro z Krystynistami; z powodu czego przyszło do bitwy, w którey obiedwie strony przypisują sobie zwycięztwo.

— Donoszą z Bayonny, że układy o pożyczkę 250 milionów dla Hiszpanii, przyszły nareszcie do skutku.

— *Messager* umieścił artykuł, w którym stara się dowieść, że jedynym i koniecznym zamiarem *Don-Karlosa* jest pochod na Madryt; lecz jakiebądź są plany i widoki jego, zdaje się przecież, że *Oraa* i *Espartero* postanowili nareszcie trop w trop za nim teraz postępować; tylko Baron *Meer* doznaje w swych dobrych chęciach przeszkody, przez upor mieszkańców Barcellony. (*G. C.*)

Brytania Wielka i Irlandya.

Londyn, dnia 25-go Lipca.

Słychać, że Panująca Królowa dnia 10 Sierpnia, przeniesie się formalnie do zamku Windsor.

— Związek Narodowy Irlandzki uchwalił adress do Królowey, w którym ma upraszać łaskawego zwrócenia Jey uwagi, mianowicie na gwałtowne postępowania, których się znowu dopuszczono nie dawno przeciwko Katolikom, i przy tey okoliczności zastrzelono troje dzieci.

— Xiąże Ludwik *Bonaparte*, 6-go Czerwca przed odjazdem swoim z Nowego-Yorku, napisał list do Prezydenta Stanów Zjednoczonych w Washingtonie, wyrażając żal swój nad tém, że okoliczności nie dozwoliły mu zabrać z nim znajomości, i podróżując po kraju, rozpoznać jego obyczaje i ustawy, ponieważ niebezpieczna choroba matki jego, powoduje go odpłynąć do Anglii, zkąd będzie się starał dostać do Szwaycaryi. Nakoniec zaprzecza, jak sam powiada, potwarczym wieściom, iż jakoby on przyjął niejakie zobowiązania przeciwko Rządu Francuzkiego.

— O gwałtowném poruszeniu, w jakie wprawiły Anglią powszechne wybory, może to dać pojęcie, że podwyższenie dochodów pocztowych w tym czasie wynosi więcey, jak 100,000 fun. szter. Niemałe są także dochody drukarń za publikacye, cyrkularze, adressa i bilety, w których uprasza się o głosy. *Morning Chronicle*

въ которыхъ приглашаютъ о подачѣ голосовъ. *Morning Chronicle* прибавляетъ къ этому еще прибыль хирургамъ за перевязанныя головы и переломленныя кости при выборахъ.

— Два новыя сочиненія, здѣсь изданныя, по обстоятельствамъ времени, привлекаютъ общее вниманіе, *Шпенсера Путешествіе по Черкасской Землѣ и Крыму* и сочиненіе Генерала *Шава*, который служилъ до распущенія иностраннаго легіона въ Португальскомъ и Англійскомъ вспомогательныхъ полкахъ.

— По донесеніямъ изъ Лиссабона, на островѣ Санъ Жоржъ, одномъ изъ острововъ Зеленаго Мыса, произошло волненіе въ пользу *Донъ-Мигуэля*. Въ день рожденія Королевы, разнесся тамъ слухъ о ея смерти, равно и о томъ что два фрегата отплыли изъ Лиссабона въ Геную за *Донъ-Мигуэлемъ*. Это произвело всеобщее волненіе, народъ провозгласилъ *Донъ-Мигуэля* и наложилъ амбарго на всѣ корабли. Начальникомъ возстанія былъ нѣкто *Іоакимъ д'Алмеида*. Изъ Терцеиры отправлено на кораблѣ 80 чел. для усмиренія этого острова. (*A.P.S.Z.*)

Испанія.

Мадритъ, 22-го Іюля.

Министерство увѣдомило Кортесовъ, что избирательныя общества созваны на 5 ч. Октября, новые же Кортесы соберутся 29 Ноября.

— Здѣсь и въ Толедо открытъ Карлистскій заговоръ, въ слѣдствіе коего арестовано 40 лицъ, а между прочими Графиня *Алвареаль*.

— Слышно, что по поводу волненій обнаруживающихся въ разныхъ Португальскихъ городахъ, Барону *дасъ Антасъ*, отправлено повелѣніе, чтобы онъ съ войскомъ возвратился въ Португалію. (*G. C.*)

Турція.

Константинополь, 13-го Іюля.

Въ честь праздества благополучнаго возвращенія Султана въ столицу, учреждены публичныя увеселенія на лугу при Скутари, которыя начались 8 ч. с. м. Для Членовъ Дипломатическаго Корпуса, приглашенныхъ туда Портою, были приготовлены четыремѣстные экипажи, богато убранныя верховыя лошади и шатры для отдыха. Султанъ также прибылъ въ четыремѣстномъ экипажѣ.

— Султанъ приказалъ, чтобы такъ названые *софтасъ*, или Турецкіе ученики, съ сихъ поръ были подвергнуты строгому присмотру за ихъ поведеніемъ и жизнію, и чтобы о томъ были представляемы рапорты. Причиною сего поступка, ихъ неудовольствіе, по причинѣ Европейскихъ новостей, которыя Султанъ старается ввести.

— Брачный союзъ Султанши *Атіи* еще отложенъ, хотя ея дворъ и домъ устроены. Видно, что еще Султанъ не надумался. Между тѣмъ съ большимъ стараніемъ ищутъ ея руки.

Александрія, 16-го Іюня.

Домогательства Англійскаго Консула возбудили здѣсь общее любопытство, до какой степени пойдутъ въ его примѣромъ прочіе Консулы, въ настаиваніи на соблюденіе трактатовъ заключеныхъ съ Портою.

— Давно предполагаемый проектъ устройства на Нилѣ исполинскаго моста, кажется наконецъ близокъ къ исполненію. Мостъ немедленно будетъ начатъ и какъ утверждаютъ кончится въ шесть лѣтъ. Это огромное строеніе, будетъ заложено при концѣ Дельты, 5 миль ниже Каира на мѣстѣ гдѣ рѣка раздѣляется на два русла, устроенъ же будетъ такъ, чтобы зимою, когда вода на Нилѣ опадаетъ очень низко и неможетъ быть полезна для плодородія, могъ бы служить мѣсто шлюзъ, для подниманія воды до нужной высоты. Исчислено, что сначала нужно будетъ около 24,000 работниковъ для сыпанія плотинъ, копки побочныхъ каналовъ и проч., 340 кузнецовъ и 650 плотниковъ, которые будутъ выписаны изъ правительственнаго арсенала въ Александріи. По недостатку обыкновенныхъ работниковъ для сего занятія, будетъ употреблено 4 до 5 полковъ войска. (*G. C.*)

Разныя извѣстія.

Лембергская газета сообщаетъ: Иждивеніемъ Франца Пиллера издана книга на польскомъ языкѣ подъ заглавіемъ: *Холодная вода какъ преимущественное средство сохраненія здоровья и леченія больныхъ*, съ гравюрою имѣющею надпись:

Chceszli bydź zdrowym, mocnym doczekać lat wiele,
Piy dosyć wody, myy się, bierz zimne kąpiele.

Извѣстно, что это не первое сочиненіе подобнаго рода, изданное Нѣмецкими лѣкарями, кому же теперь вѣрить, тѣмъ ли, которые по случаю холеры запрещаютъ холодныя ванны, или тѣмъ, которые вообще совѣтуютъ употреблять ихъ для здоровья.

dodaje jeszcze do tego zarobek chirurgów za opatrzenie głów i goleni, które będą pokaleczone i połamane podczas wyborów.

— Dwa nowe dzieła, które tu wyszły, ze względu okoliczności czasu, ściągają na siebie uwagę, t. j. *Spencera* ,,Podróż przez Czerkassyą i Krym'' i dzieło Jenerała *Shaw*, który aż do rozwiązania legii zagraniczney służył w Portugalskiey i Angielskiey legii posiłkowey.

— Podług doniesień z Lisbony, na wyspie Przylądku Zielonego St. George zaszło poruszenie na rzecz *Don Miguela*. W dzień urodzin Królowey, rozbiegła się tam pogłoska o jey śmierci, oraz, że dwie fregaty wypłynęły z Lisbony, dla zabrania w Genui *Don Miguela*. To sprawiło powszechne wzruszenie umysłów, lud obwołał *Don Miguela* i włożył embargo na wszystkie okręty. Na czele buntu stanął niejaki *Joaquim d'Almeida*. Do Terceiry przypłynęło 80 ludzi, dla uśmierzenia wyspy. (*A.P.S.Z.*)

Hiszpania.

Madryt, dnia 22 Lipca.

Ministeryum doniosło Kortezom, że kollegia wybiercze zostały zwołane na d. 5 Października, nowe zaś Kortezy zgromadzą się d. 29 Listopada.

— Tu i w Toledo odkryto spisek Karolistowski, w skutku czego aresztowano 40 osób, a między innemi hrabinę *Alvareal*.

— Słychać, że z powodu burzliwości, objawiającey się w różnych miastach Portugalskich, posłano rozkaz Baronowi *das Antas*, ażeby z woyskiem wracał do Portugalii. (*G. C.*)

Turcya.

Konstantynopol, d. 13 Lipca.

Na obchód uroczysty szczęśliwego powrótu Sułtana do stolicy, były dane zabawy publiczne na łące pod Skutari, które się z dniem 8 b. m. rozpoczęły. Dla członków ciała dyplomatycznego, których tam zaprosiła Porta, były przygotowane poczwórne powozy, bogato przystrojone konie wierzchowe i namioty dla wypoczynku. Sułtan przybył także w poczwórnym powozie.

— Sułtan rozkazał, ażeby odtąd tak zwani *softas* czyli uczniowie tureccy, podlegali surowemu dozorowi w ich sposobie prowadzenia się i życia, i żeby o tém były rapporta składane. Przyczyną tego kroku, jest ich nieprzychylność do nowości europeyskich, które Sułtan zaprowadzać usiłuje.

— Zamęzcie Sułtanki *Atyi*, zostało jeszcze wstrzymane, chociaż jey dwór i dom już są urządzone. Widać, że nie namyślił się jeszcze Sułtan, tymczasem zaś robią wielkie starania i zabiegi o jey rękę.

Alexandrya, 16 Czerwca.

Wymagania Konsula Angielskiego, obudziły tu powszechną ciekawość, jak też dalece póydą za jego przykładem inni konsulowie, w obstawaniu za szanowaniem traktatów z Portą zawartych.

— Oddawna układane projekta urządzenia na Nilu olbrzymiego mostu, zdają się nakoniec bliskiemi doprowadzenia do skutku. Most niezwłócznie zostanie rozpoczętym i ukończy się, jak zapewniają, w przeciągu lat sześciu. Ogromna ta budowa, założoną bydź ma na końcu Delty, o 5 mil niżey Kairu, w mieyscu gdzie się rzeka rozdziela na dwa ramiona, urządzoną zaś będzie tak, ażeby zimą, kiedy woda Nilu opada nazbyt nisko i nie może bydź więcey do użyźniania pól użyteczną, służyć mogła zamiast śluzy, dla podwyższenia wody w żądaney wysokości. Wyrachowano, iż w początkach trzeba będzie około 24,000 robotników dla sypania grobli, kopania pobocznych kanałów i t. p., 340 kowali i 650 cieśli, którzy sprowadzeni zostaną z arsenału rządowego w Alexandryi. Z powodu braku robotników zwyczaynych, do tey pracy użyte bydź mają 4 do 5 półków woyska. (*G. C.*)

Rozmaite Wiadomości.

W Gazetach Lwowskich czytamy:— ,,Nakładem Franciszka *Pillera* wydano książeczkę, p. t. ,,*Zimna woda, jako osobliwszy środek utrzymania zdrowia i leczenia chorych*,'' z ryciną mającą podpis:

Jak wiadomo nie jest to pierwsze dziełko tego rodzaju, przez niemieckich lekarzy wydane, komuż teraz wierzyć: czy tym, co z powodu cholery, zakazują zimnych kąpieli, czy tym, co je w ogólności dla zdrowia doradzają.

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Августа 6 д. 1837 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій*.